

Redakcija
„Varpo“ ir „Ukminiako“

VIENYBĖ LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 17.

Plymouth, Pa., d. 24 Balandžio (April) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainų adresą
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
viršaus apmokėta.

THE WEEKLY
„Vienybė Lietuvniuku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE.....	\$0.25
ONE INCH ONCE.....	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR.....	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė
Lietuvniuku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:
JOB PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvniuku“

Išleina kožną Seređą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĖ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viėna eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitaip neatsiunčia, kaip tik per
MONEY ORDER, o registravotose gromatose
nt szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemiskus dalykus. Gerą
muilą, szepticius, szukas ir t. t. Perfumus ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gerymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigus greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

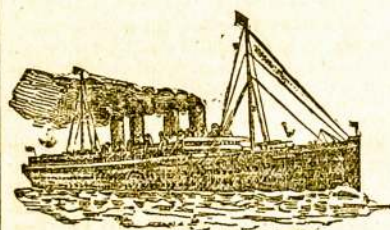
PRIIMA	nuo 8 iki 10 ryto
LIGONIUS	nuo 12 iki 1 po piet
	nuo 7 iki 9 vakare.

Atelk pats arba gali paszaukt į savo namus. Gydau pasekmingai ir didziausioje paslapyje
užlaikau uželkrezcianczias limpanczias, gėdingas ir praetoto vyriszknio ligas.
Atelzaukiantiems per laiszką su apraszynu savo ligos dnuo rodą.

Telephonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakortes ant visokių linijų ir siunc-
ztiu pinigus į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus rėsztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ant
amerikoniszkių ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu
kurį atkellavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukties prie manęs, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o baltai
užganėdinti.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krantuvę visokių tavorų kaip ant tai:
marszkinų, kalnierių, naktaižų, petnezių, visok-
kių skrybėlių, maininių czeverykių, marszkinų ir
dar kitokių dalkių. Telpogi laikau ir kriauciszką
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį
112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Krantuvė Forniczio.

Czonai gausito pigiausiai visokius naminius
rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t.
Kiekvienas sykį pas mus pirks, ateina ir kita
syki. Susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

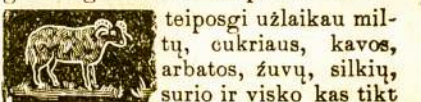
Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avinoziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliom pasirinkime.

teposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daktarka. Johanna Želviene.

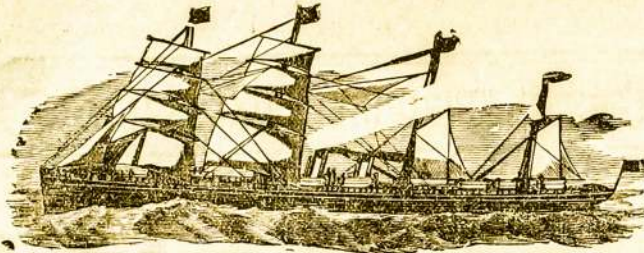
Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
atidarytas { nū 12 iki 1 po piet,
nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Frieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visu greicioiausiu laivu už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamie pinigūs, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienu. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiųjome teisingai. Teiposgi pardūdam tikietus ant visu geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Dūdam žinoti kad mes priimam pinigūs į depositą banks ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doleriu ir vizaus, ale kad buva padėti ne maziau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviezių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis sviato, ant greicioiausiu ir drucziąsiu laivu. Iszmaino visokius pinigus, oir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve

IR KARZIAMA
 Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TEVYNĖS MYLETOJŲ“ DRUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 P. O. Box 1018 Plymouth, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prokės mus krautuveje:

Viedrai dėl anglių	15c.
Coberiai	65c.
Pintinės del drapanų	39c.
Skalbynės	10c.
Spiaudynės	10c.
Zerkolai	5c.
10 stuopu blekinės	10c.
Kedziū eėdynės	7c.
Duoniniai pelniai	10c.
Duonmaiszius	5c.

THE FAIR STORE
 Pirmaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmonėms svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso sviato. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszskas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose sviato, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uždarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuva“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviato darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniszskai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai tur but užmokėti isz virszaus.

Užsiraszjami ir pinigūs siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS

aseekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ ūn ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVONAS** Suvienytose Valszijos Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynu javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaizzių kvarbų nė pronzkų.

Todėgi perkantieje ir parduėjai (karcziannikai) visadcs reikalaukite Lietuvizsko

alus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mes perkame už pinigūs ir parduodame už pinigūs, už tai niekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MĖSOS KSAUTUVE. 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiam apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiam apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksmimimo Laisvose Valandose \$1.00

Lietuvizskas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00

Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu ta viska draugia kaip yra aukszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszio, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztį ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybe Lietuvntku, 2 Lietuva 3 Atėltis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesa pasiakirti sau viena isz aukszcziaus minėtu laikraszcziu ir sykiu su steliunku tur daneszt man laikraszczio varda.

Kas nenori arba negali atsistuti pilnos smos pinigų t. y. \$5 00 sykiu su steliunku, tas tegul sturczia \$1 00, bet nemažiaus, o kitus \$4 00 damokės antexpreso priimdamas pirkti. O jeigu kas neizsitėka iszduoti \$5 00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiangsia pasi-naudoje isz szitos mano ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip ganstos progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dėlėl jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigūs reikia siusti per Money Order, arba registravotol gromatol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

ST. LOUIS, CHICAGO, BUFFALO, NEW YORK, PITTSBURGH, PHILADELPHIA, WASHINGTON

THE HANDEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.

the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the

For information, rates, etc., address:
 429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Genl. Superintendent.
T. W. LEE, Genl. Passenger Agt.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

Joe Harrio HOTELIS
 103 E. Main ir kampo Eno str.
 Szaltas alus, skani arietka, cigarai pirmos klases
 Teiposgi užkandziai dovanai kas vakaras.
 Jonas Drapiwskis Bartenderis.

DIDELIS SKLODAS
S. J. Mockaiczio
 Užlaiko geriausia Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitų szyrdį pastiprianczių gerymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirszkite vietos
S. J. Mockaitis
 224 ir 226 South Main Str.
SHENANDOAH, PA.

PERŽVALGA.

— Krokavoje išėjo didelės svarbos knyga: „Kun. Ant. Juszkevyciaus. Lietuviszkų dainų melodijos, išleistos Zyg. Noskowski'o ir Jono Baudoin'o de Courtenay. Dalis I. Su Juszkevyciaus portretu. Krokava 1900 m., 247 pusl. in 4^m. Tenai paduota 1785 dainų melodijos pirmamjam balsui, o teip-gi po pirmutinį kiekvie nos dainos posmą. Tolėsių žodžių reikia įieszkoti po tam tikrais numeriais, „Lietuviszkose“ ir „Svodbinėse dainose“ to paties A. Juszkevyciaus. Knyga duoda gausią medegą sudėjimui lietuviszkų dainų keturiems balsams.

— Artista—muzikas Zenonas Jakubovskis, išz Vilniaus, sukompoua operą „Kryziokai“, sendamas įturį išz H. Sienkewicziaus romano po tokiu pat užgalviu; pateko į operą ir lietuviszkos melodijos, o teip-gi tautiszka—lietuviszki szokiai.

— Rusiszkoji valdžia išzleido 8 Vasario padavadyjimą, kuriuo uždraudžia katalikiszko tikėjimo kaimieciams Lietuvoje, Baltagudijoje ir Mazarusijoje turėti ukės, didėnes už 60 deszimtinių. Išz kitos pusės, valdžia žada palengvinti budą įgyjimo žemių tose szalyse lenkų ponams ir abelnai bajorams.

— Nekursai scrantonietis perstato skaitytojams, kaip jauni vaikinai muszėsi per visą dieną. „Ir už ką?“ klausia savės korespondentas. „Ugi už merginą ir dar-gi už kokią? Ugi už nemokanciją nē skaityti, nē raszyti. Ar-gi už tokias, nevertas žmogaus vardo, verta musztiesi?“ Matyt ir korespondentą ne kas labai mokino, bent prideranciją išzistatimų. Ant galo, jau ir nesulaukimas, kad tokiems vyrams tektų garbė „musztis per visą dieną“ ir už apszviestėnes moteris. Atsakymą pacizam

principe pavedam paczioms moterims, toms „nabagėms“, kaip jas vadindavo pereitam amžyj.

Išz Lietuvos.

Nemenczinas, Vilniaus pav. Czia neseniai įvyko kruvinas atsitikimas, Lietuvoje gana retas. Du bernukai, Stepanavyczia ir Bistrinauskas išz Paszkaiczių, įsimylėjo į vieną labai patogią merginą. Abu pradėjo pirsztis, bet Bistrinauskas turėjo mažiaus laimikio ir Stepanavyczia, laimėjęs gražuolės szirdį susituokė su ja 17 d. Vasario Nemenczino bažnyčioje, o išz to dziaugsmo išzkėlė didelę puotą. Praslinkus vienai sanvaitei, 24 Vasario, jaunavedžiai važinėjo į bažnyčią, į Nemencziną, drauge su Stepanavyczios broliu. Atgal jie grįžo jau sutemus. Kelias ėjo per tankų miszką. Staigu išz krumų išszoko szeszetas vyrų su storais pagaikszcziais ir puolėsi dauzyti Stepanavyczią ir jo brolių. Veltu szie meldė ir prasžė susimylėjimo: netrukus, Stepanavyczios lavonas klaksojo kraujuos viduryj kelio. O Stepanavyczienę ir Stepanavyczios brolių, su permuszta galva, pasibaidęs arklys parpleszkino namon.

Ta piktadėjystė — tai darbas Bistrinausko, paszėlusio išz meilės ir pavydo, ir penkių jo sėbrų, kuriuos suviliojo ansai, žadėdamas pavaiszinti. Bistrinauskas, sugrįžęs po tai užmuszėjyste namon, su pilnu ramumu pasisakė tėvui: „tėvai, asz užmusziau žmogų“....

Žibai, Szilokarcziamos pav. (Prusų Lietuvoj), 14 szio Balandžio, „Lietuviszkoji giedojimo draugystė“ išz Tilžės įtaisė dainų vakarą su teatriszka parodair szejp pasilinksmimiu. Draugystė, nepailsdama, darbuojasi su didele lietuviams nauda.

— Elnių Prusuose dar esą 292 galvos, pervis Tavelninkų ir Ibenų giriose, o teipgi jie pasirodo Sznekių ir Dinkių miszkuose.

Vytesbė. Rusų laikraszcziai skundžiasi, kad szitoj gubernijoj esą daugiaus katalikiszkių bažnycių, negu pravoslaviszkių cerkvių (cerkvių ten yra 491, koplycių 135 ir dar 7 kliosztoriai; kiek yra bažnycių — žinių nėra). Ypatinga, kad bažnycių statymui nieks išz niekur pinigų, nē szejp paszėlpos neduoda ir jas pastato ir pataiso patys žmonės, o ant pravoslaviszkių cerkvių duoda valdžia gausią paszėlą.

Rusai be galo piktinasi, kad Reiczzių klebonas kun. Maczziukas, reikalaujams medzių prie statymo bažnycios, išzkirto 1900 m. medzius, ką augo ant pravoslavų kapinių.

Laikraszcziai ragina valdžią, kad nubaustų kun. Maczinką už tokį darbą.

Bartninkai, Vilkaviszkiu pav. Su musų broliais, patekusiais į rusiszką kariūmenę, teipgi atsitaiko nelaimės; negana, kad persekioja mus tėvynėje, bet ir tarnaujantiems valdžiai kareiviams lietuviu vardas pavojingas ir gali užtraukti sunkų vargą.

Nowgorode tarnauja vienam pulke mano brolis išz szito kraszto. Vieną kart gaunu nuo jo laiszką, kuris manę diei užgavo. Brolis rasžė, kad jau antras mėnesis sėdi kalėjime; pasodino už tokį atsitikimą: pravažiuojant cieszoriu, brolis buvo pastatytas prie geležinkelio ant sargybos (jis yra unter—aficeru); jam bestovint, prisziartino koks girtas burliokas ir pradėjo plusti niekus; brolis davė jam į sprandą ir nuvarė szalin. Tada burliokas išz piktumo apskundė brolių, buk szisai labai keikęs cieszorių. Tuojau brolių suėmė,

iszkratė jį patį ir jo daigtus; užtikę keletą lietuviszkų rasztų, neprileido prie jo nē vieno lietuviu ir patupdė į kalėjimą. Nors beveik visi aficerai stojo už brolių, bet išz pradzių buvo daug baimės: visi kalbėjo, kad pateks, jeigu ne į katorgą, tai ant isztrėmimo.

Bet dabar, turbūt, smarkumas atsileido, nes brolių iszleido išz kalėjimo; apie baudą, vienog, dar nieko nežinia.

Tam pat pulke yra ir daugiaus lietuvių išz musų kraszto.

V. G.

Krakiai, Kauno pav. Musų szalyje nieko ypatingo sziam laike nebuvo atsitikę. Parapijonai labai dziaugiasi išz grazių bažnytinių apeigų, kurias kunigai atlieka gryno lietuviszkoj kalboje; už tai jiems priguli garbė ir padėkavone.

Didelė mums czia nelaimė, kad Krakijų vyrai neturi nėjokio numanymo apie savo žemės ir tautos reikalus; jeigu czia ir atsiranda koks vyras su augsztesniu supratimu, tai jis susilaukia nuo kitų tik iszjuokimą ir persekiojimą.

Išz nesmagių atsitikimų reikia paminėti, kad valdžia sugavo vieną gabentoją knygu ir laikraszczzių išz Prusų, kurs jau keletas metų užsiima tuo darbu ir daug gero yra padaręs musų žmonėms. Kaip nuspręsz valdžia jo reikalą — dar nežinia, bet gero vis nebus. Dieve duok, kad tie nevidonai — persekiotojai užspringtų viena to žmogaus aszara, kurių jis turi teip apszcziai iszlieti savo nelaimėje.

Ant galo, turiu apszakyti labai bjaurų paprotį, kurs įi-vyravo tarp tulų aplinkinių lietuvių: jie įprato skaityti knygas, spaudintas rusiszkomis literoms, ne vien svietiszkas, bet ir maldaknyges. Toki žmonės savo aklume neduoda nē persikalbėti, jie sako: „bene ką gudiszkos raidės kenkia? tokias knygas leng-

vias gauti ir valdžia nepersekioja, o su lietuviszkoms reikia labai saugotis".

Liaukitės, broliai! nes kitaip už kelių metų negausit lietuviszkos knygos nė pavuostyt, o garbinsit rusiszką Dievą isz gudiszkų knygu. *Vabalas.*

Lietuvos statistika.

Apie ką mes galim, pirm visoko, skūstis, — tai yra pilna stoka statistiszkų apie Lietuvos krasztą žinių. Jeigu tos žinios kur ir surankiotos, tai jos liekti mums gyva paslapčia, nes Rusų valdžia be didelio reikalų nė jokios oficialiszkai surinktos medegos negarsina, dėl suprantamų priežasčių. Tuo tarpu, statistika — tai yra gyvas atspindis viso draugijinio, ekonomiszkio, o ir tautiszkio gyvenimo. Budami toli nuo tamtikrų statistikos szaltnių, negalime placziaus atlikti nors dalį darbo suvedime į kruvą statistiszkų apie Lietuvą žinių. Stengsimės iszpildyti tai, kas yra mūsų galėje, naudodamies per vis isz rusiszkai iszleistos A. Suvorino knygos „VsiaRossija“ (1900m.). Medega bus, suprantamas daigtas, sausa ir joje atsiras daug klaidų; tacziaus, ji visgi supazindis tautiecius su daugeliu pusių lietuvių gyvenimo. Padaryti teip, kad suvesti skaitlines ir žinias į sistemą ir iszguldyti jas tamtikrose tobulyciose, negalime, dėl stokos medegos ir kad laikraszczio skiltys tam nepagabios; per tai viską privesim isztisose eilese.

Tokiu budu apžvelgsim visas lietuviszkasias gubernijas, pradėdami nuo

Vilniaus gubernijos.

Vilniaus gubernija užima plotį 36,825 ketvirtainių versų; pagal suraszą 1897 metų, visoj gubernijoj buta 1,591,912 gyventojų (794,236 vyriszkų ir 797,676 moteriszkų); 1898

m. buvo sutuoktavių 12,356, gimė 63,916 vaikų ir mirė 39,466 žmonės; tokiu budu, gyventojų skaitlius pasidauginu per tuos metus ant 24,450 ypatų; teip tas skaitlius dauginasi kasmet. Urėdiszkai skaitoma tarp gyventojų pusę lietuvių, nors be abejonės jų daug daugiau. Kiti gyventojai — baltarusiai, lenkai, žydai, didžiarusiai, apie 3 tūkstancziai totorių ir tt. Katalikų skaitoma 988,869 žmonės, pravoslavų 410,328, starovierų 23,100, žydų 242,000.

Žemės pavirszius lygus, vietomis szerpetuotas kalvomis; laukai skurdus, daugiaus molis ir smiltynas, sziaurinėj dalyj atsitaiko juodžemis, o pietuose pelketos vietos; žemėje randamas smiltakmenis, geležies ruda, durpos, magnesas Lydos pav. ir mineralinės surios versmės (Trakų paviete — Druskininkuos, Birsztone); oras vidutinis. Girios (aržuolai, puszys, eglės, klevai, liepa, beržai, vuosiai ir tt.) duoda pelno pusę milijono rublių kasmet.

Laukininkystė czia užima vyriausią vietą. Žemės plotai paskaidyti sziteip: valseczionių po-baudžiavinės 1,431,862 deszimtinos (tame niekam nederanczių 129,477 deszim.), ypatinės savasties (dvarponių, valdininkų, plikbajorių ir tt.) — 1,679,973 deszim. (nederanczios 245,942 deszim.), valdzios ir karaliaus — 383,485 d. (nederanczios — 71,585 deszim.) ir visokių institucijų — 29,750 deszim. (nederanczių — 2,808). Taigi, isz viso Vilniaus gubernijoj 3,525,070 deszimtinių žemės, kurios plote yra dykžemio 449,802 deszimtinos.

Skaitytojas, be abejonės, pasergejo tokį dyviną žemės paskirstymą, kad ant ponų, valdzios, karaliaus, bažnyčių ir kitokių įrėdinių dalies iszpuola 2,093,208 deszim., o beveik dviem milijonam valseczionių teko apie 600,000 deszimtinių

mažiaus. Prietam, isz kur atsirado valseczionių rankose tiek daug dykžemio? Tuos 129,477 deszim. turėjo anuosmet ponai primesti baudžiauninkams už gerą lauką. Tokius atsitikimus apraszo *Baltasis erelis* savo „Istoriszkuose pritikimuos isz ukininkų gyvenimo Lietuvoje“ (1899 m.).

Paskutiniuos metuos szitoj gubernijoj pradėjo kilti pramonė. Jau 1898 m. fabrikų buvo 1379 (miestuos 400, o pavietuos 979) su 10,000 darbininkų ir produkcija ant 11,988,260 rublių. Didžiausios szakos pramonėje: varymas degtinės — 1,183,000 rub., aludarės — 810,000 rub., tabako iszdirbimas — 663,000 rub., kailių iszdirbimas 1,296,000 rub., popiera — 263,000 rub., vinių ir uknorių darymas — 370,000, vandeniniai malunai — 784,000 rub. Plukdymas medžių ir skaldymas jų į malkas duoda stambų uzdarbų vietiniems gyventojams. Be to dar žmonės pelnauja, dirbdami laivus, darydami naminius daigtus, varydami smalą, degutą ir terpentinę.

Vaisba (pirkliavimas) stovi žemai, o ir ta pati subėgus į žydų rankas. Metinių kermoszių 219, ant jų privežta pardavimui už 1,337,397 rub., parduota už 765,098 rub.

Mokesczių 1898 m. buvo iszrinkta isz visos gubernijos: į valdzios izdą 288,059 rubliai, miestų ir valseczijų reikalams — 117,782 rub., iszpirktinių už gautą po baudžiavai žemę — 961,520 rub.; pasiliko nedamoketa iki 1 Sausio 1899 m. 95,655 rub., tarp kurių iszpirktinių mokesczių buvo 26,146 rub., Mesliavos (akeczyšės) už degtinę, gėrymus ir tabaką surinkta 4,933,262 rub. Rinkliava už pirklionę (kupczystę) davė 401,530 rub.

Miestų ukė iszsiireiszkia 1898 m. szitose skaitlinėse (rubliais):

Pelnas Iszmokescziai:
Vilnius 486,741 462,952

Vileika	4,631	4,647
Disna	13,520	13,580
Lyda	22,605	22,906
Aszmenai	7,293	7,843
Szveczonions	6,971	6,556
Trakai	12,568	12,478
Druja	1,122	1,121
Raduszkveycziai	2,582	2,508

Isz viso 558,033 534,571

Vaistytojų 1898 m. buvo 264, szeip medicinos tarnų (feldszerių, farmaceutu ir tt.) 1,089, aptieku 77, ligonbuczių 46. Daktariszką pagelbą aptūrėjo 124,167 ligonių.

Mokslinczių buvo 1,626, mokintinių 51,592 (42,365 vaikų ir 9,227 mergaiczių). Ant visų iszkalų surinkta 1898 m. 1,096,777 rub. Isz 4160 naujaevių (rekrutu) 1898 m. buvo mokanczių ant raszto tik 1,455 vyrai.

Toliaus, peržvelgsime kiekvieną miestą ir visus pavietus atskyriam.

Vilnius

Vyriausias gubernijos miestas, buvusi Lietuvos sostapilė (nuo 1323 m.), guli santakoje Vileikos su Vylija (Neriu). Gyventojų 159,568 (pagal kitas žinias — 157 tūkst.); triobų mieste 1,878, isz kurių 1 tūkst. murinių. Daug senoviszkų szventinczių; tris katalikų kliosztoriai ir tris pravoslavų. Mokslinczių isz viso 242, tarp kurių 163 žydų chederai (žemesnės mokslainės); vyriszkų gimnazijų dvi ir viena moteriszką; realiszką mokslainę, mokinotjų institutas, žydų mokinotjų institutas, techniszkoji geležinkelių mokykla, paiszymo mokslinczia, vidutinė chemijos ir technikos mokslainė, paczto ir telegrafo mokslinczia; katalikiszką ir pravoslavų dvasiszkos seminarijos; evangelikų kolegija; Marijinė augsztesnėji mergaiczių mokslinczia. Vilniuje yra teipgi muzėjus senovės dalykų su biblioteka, archeografiszką komisija, skyrius Ciesoriszkos geographiszkos draugystės ir ciesoriszkoji medicinos draugystė; centraliszkas

4,647
13,500
22,906
7,843
6,556
12,478
1,121
2,508

archivas senovės akta-knygių
Vilniaus, Gardino, Minsko,
Liublino ir Kauno gubernijų;
kareivinė pėstininkų mokslin-
nyčia.

534,571
vo 264,
eldsze-
1,089,
ių 46.
tūrėjo

Yra veislinių žirgų arkliny-
czia. Vieszpatystės ir visuo-
menės bankų arba jų filijų yra
9, o privatiszkų kantorų 12
(visi žydų rankose).

1,626,
5 vai-
Ant
398 m.
nau-
buvo
1,455

Isz fabrikų ir szejp darba-
viečių Vilniuje turime: spau-
stuvų 24, tarp kurių 3 priguli
valdžiai, 1 rusui, 18 žydams
ir tik 2 musulmonams (Mari-
jai Zavadzkienei ir Feliksui
Zavadzkiui); litografijų yra
4 — visos žydų rankose; 2 ta-
bako fabrikai (žydų); stam-
biausios isz darbaviečių —
tai kailio iszdirbimas; jų yra
11, isz kurių tik 4 krikščionių
rankose, o kitos priguli
žydams; konvertų gaminiui
yra 3 fabrikai (žydų rankose),
kur dirba 285 darbininkai;
szesz tartokai — visi žydų;
alaus ir midaus pravorai 2;
aluvėlių (paiszukų) fabrikas
1 (krikščionies), kur turi
užiėmimą 95 žmonės; 4 plyt-
nyczios (3 žydų, o 1 gr. Potoc-
kio, bet nusamdyta teipgi žy-
dai); knypkių fabrikas (žydo)
1 su 35 darbininkais; spižo ir
vario liejinyčia 1 — grovo
Tiszkevcziaus su 44 darbinin-
kais; panczekų ir striupkių
darbaviečių yra 8 (visos žydų),
kur randa darbą apie 400 dar-
bininkų.

1,626,
5 vai-
Ant
398 m.
nau-
buvo
1,455

Pirkimo ir pardavimo vietas
isz stambesniųjų tokios: 22
knyginyczios, tarp kurių 5 pri-
guli musulmonams (Felik. Za-
vadzkiui, Brigitai Jotkonienei,
Felicijai Kamarauckienei,
Vacl. Makauckui, Malvinai
Narkevczienei), 3 rusams, 1
vokieciui, o atlikusios 13 žy-
dams; aptiekų 12 (žydai pri-
guli tik 1); krautuvų aptieko-
riszkų dalykų 22, isz kurių tik
3 krikščionių rankose, o ki-
tos priguli žydams; ukės pa-
darų krautuvės 2 — viena Žan-
galavycziaus, kita grovo Ant.
Tiszkevcziaus; geležies ir va-

rio pardavinyčių 17, isz kurių
tik 2 krikščionių, o kitos —
žydų; isz geresnių viesznamių
8 priguli žydams, o 4 krikščio-
nionims.

Metturgis Vilniuje esti ant
metų vienas; priveža pardavi-
nių už 375 tukstanczius rub-
lių, iszarduoda už 177 tukst.
rublių.

Isz Skotijos.

Kaip asz esu atkeliavęs į
Skotiją, jau praėjo 12 su vir-
szum metų; per tą netrumpą
laiką galėjau gerai pažinti mu-
sų ateivius ir prisiziūrėti jų
gyvenimui ir reikalams. Isz
pradžių neilgai pabuvęs Man-
chester'e, atvykau isz ten į
Glasgow'ą, kur užtikau keletą
lietuvių; daugiau jų buvo ne
paciziam Glasgow'e, bet aplin-
kiniuose miesteliuose, kur jie
dirbdavo ant geležies fabrikų.
Gyvenimas, kaip mano, teip ir
mano vienžemiečių buvo labi-
bai prastas; nė lemto gyveni-
mo neturėjom, o glausdavomės
kur atsitiko, kaip zuikiai po
lauzu; apie knygas ir laikras-
czius nieks nė nesapnavo. Už
tai girtybė, kaziravimas buvo
pavertę lietuvius į ne žmones.
Nėjokių draugysčių tada ne-
buvo ir reikale, nėjokios pagel-
bos isz niekur negalėjai
prisizaukti. Religijos apei-
gų nieks nepildė arba labai
mažai, nes nebuvo kunigo, o
jei ir atvažiuodavo sykį į pusę
metų kun. Lasbergis, tai apsi-
eidavo su lietuviais kaip su
gyvuliais, visai nesirupindams
atvesti juos ant gero kelio.

Priminsiu teipgi, koki buvo
pirmtiniai žingsniai musulnų
apsiszvietime. Parkvietė isz
Prusų laikrasztį, vadintą „Ap-
žvalgą“, ir keletą knygczių
isz Amerikos nuo J. Pauksz-
czio. Sziek tiek supratę, mes
pradėjom tartis apie sutvėrimą
kokios draugystės ir gavę nuo
J. Paukszczo paveisdą konsti-
tucijos szv. Kazimiero drau-
gystės Plymouth, Pa., pagal

ta paveisdą pradėjom rengti
draugystę. Isz pradžių tūrė-
jom baisy vargą, mus iszvadino
sukcziais, melagiais ir vagi-
mis. Pergalėję tas kliutis, mes
suvadinom lietuvius ne vien
isz Glasgow'o, bet ir kitų Sko-
tijos vietų, ir 20 Vasario 1897
metų, sutėję į mitingą, lietuviai
nutarė parsizaukti savo lietu-
viszką kunigą. Glasgow'o
vyskupas, vienog, pasirodė di-
deli prieszingas musulnų užmani-
mui, spyrė mus angliszkai mo-
kintis, o ant galo, vieną kartą
nuėjusius pas jį lietuvius sta-
cziai iszvarė, uždraudams
jiems rodytis daugiau jam į
akis. Mes, nusiminę ir aplesi-
ti, nežinojom, ką daryti ir kur
suzauktis. Geri žmonės isz
anglų davė mums rodą kreip-
tis prie Glasgow'o arkivysku-
po; tas garbus senelis, gavęs
musų praszymą ir pasigailejęs
vargstanczių lietuvių, suteikė
mums pavelyjimą parsikviesti
savąjį kunigą, kuriam paskyrė
ir vietą prie szv. Jono bažny-
czios. Mes sutarėm algą ku-
nigui ant 120 svarų kasmet ir
nuraszėm praszymą į Kauno
vyskupą, o teipgi apgarsinom
laikraszcziuose. Po keletu
mėnesių atkeliavo į Glasgow'ą
kun. Varnagyris ir apėmė sa-
vo darbą, kaip dvasiszkas
musų vadovas; jis paragino
sutvėrti pagelbinę draugystę,
uždėjo tarp žmonių bendriją
gerų skaitymų ir pasimokini-
mo, o negana to, sukviėtęs mi-
tingą, prikalbėjo uždėti duo-
nos keptuvę. Viskas butų ge-
rai eję, kad kunigas butų tvir-
cziaus laikęsis su lietuviais.
Pirmutinė musulnų nelaimė buvo,
kad kunigas uždėjo užveisdė
toju keptuves kokį mozurą, su
kuriu lietuviai negalėdavo nė
susiszekėti. Ant mitingo
keptuvėję atsitaikydavo gyvos
komedijos: vieni kalba lietu-
viszkai, kiti lenkiszka, treti
rusiszkai, ketvirti angliszkai,
o penkti vokiszkai; tartum,
susibėgo muryti Babyliono
boksztą. Nekurie lietuviai,

matydami tvarkos stoka, atsi-
dėjo pareikalauti nuo kunigo
ir užveisdėtojo skaicziaus visu-
pinigų ir viso biznio. Kun.
Varnagyris, nematydams czia-
daug gero, ryzos iszkeliant į
Ameriką ir tokiu budu lietu-
viai vėl neteko dvasiszko va-
dovo. Likusį be globos mo-
zurą lietuviai iszvižo ir dabar
su keptuve sekasi. Musų nelai-
mė dabar tik tame, kad ne-
turim tikro lietuviszko kunigo.
Berods, yr czia tulas Vaitis,
kurs neszioja kunigo vardą,
bet prastesnis už kokį klasto-
rių; turbūt, jis pats nuo musulnų
spruks, nes jau ne nuo viena
gavo gerą akybroksztą.

Darbai pas mus Skotijoje iki
naujų metų ejo gerai ir darbi-
ninkų pelnas buvo pusėtinas;
bet po naujameczio, darbai
sustojo ir liko nedaug vietų,
kur darbas nesiliauja. Tarp
lietuvių didelis truckszmas: jie
pradėjo blaszkytis į visas pu-
ses, vieni szoka į Ameriką, kiti
grįžta į tėvynę, o treti lieka
ant vietos ir tiems turbūt ge-
riausiai nutiko, nes jie visgi
susiranda sav darbą ir ramiai
pragyvena.

Pas mus dabar gyvuoja dvi
draugystės ir musulnų vardas isz-
kilo sziek-tiek svetimtauczių
akye. Dvi (fred.) „Szviasios“
draugystės turi daug knygų ir
visokių laikraszczių, platina
visokius rasztus tarp lietuvių
ir kaip įmanydamos, darbuo-
jasi. Tik gaila, kad szalia tų
draugysczių atsiranda pas mus
ir tokios bendrijos, kaip ne-
blaiųjų, linkusių į kaziras ir
dar tokių, kurių pavadinimą
reikia užtylėti. Esant kun.
Varnagyriui, nors drovdavo-
si, o dabar, prie netikusio len-
ko kunigo, paliovė žmonės ir
gėdą pažinę. Tas kunigas
draudžia skaityti knygas ir
laikraszczius, skaitanczius va-
dina bedieviais, o pats rupinas
tik apie algą ir pelną. Kun.
Vaitis nemoka, kaip žmogus,
nė elgtis; atėjęs pas žmones,
nė „labadie“ neatiduoda, tik

szvilpauja nelyginai žydas; jis laiko lietuvius per nieką, bet tyko nuo jų szilingus iszgzauti. Lietuviai turės susiprasti ir tokiam geradėjui uzdaryti savo gerazines ir kisenzius.

Vabalas.

Politiszkos žinios.

Amerika. Pilipinų vadas E. Aguinaldo apgarsino szio 19 Balandžio proklamaciją į savo tautą, kad atėjo laikas užbaigti praliejimą kraujo; jis ragina pilipiniecius pasiduoti Amerikos valdžiai ir iszranda, kad Pilipinams po taja valdžia bus geriausias gyvenimas.

Amerikiečiai, isz džiaugsmo, kad sulaukė tokio galo, paleido ne vien Aguinaldo, bet ir 1000 sugautų pirmiaus insurgentų. Valdžia tikis įvest ant visų salų civilizšką surėdymą iki 1 Liepos.

Taciaus, pasikelėliai kasžin ar visi paklausys Aguinaldo balso ir sudės ginklus. Ant salos Cebu, 650,000 gyventojų, isz 50 sodžių valdžios rankose isz viso randasi tik 12; amerikiečių pulkas isz 1000 kareivių veltu sekioja po kalnus paskui insurgentus — jeigu szitie patys nepasiduos, tai suminti juos vargiai bus galima.

Už tai ant salos Marinduque pasikelėlių pulkaunikas Abad, su 9 oficeriais ir 70 vyrų, pasidavė amerikiečiams. Iszrodo, kad ir daugiau insurgentų padės ginklus.

Amerikiečiai turi, be insurgentų, dar ir savo bėdų. Urėdininkai ir oficeriai, kurie pristato maistą ir abelnai visą provijantą karumenei, dizečiai įglemžė savį kisenzius isz valdžios pinigų, už ką juos dabar sudija.

Povalei, liuosnorių pulkai vis grįžta nuo Pilipinų atgal. Sztai, 20 Balandžio į San Francisco parplaukė garlaisvis „Garonne“, parveždams 1000 kareivių 26-to pestininkų pulko; tas pulkas iszbuvo ant Pilipi-

nų 17 mėnesių ir paliko tenai isz savo eilių 400 vyrų negyvais.

Anksčiaus dar, 14 Balandžio, yra parplaukęs į San Francisco garlaisvis „Thomas“ su 29 oficeriais ir 533 vyrais 35-to pulko ir 33 oficeriais ir 1035 žmonėmis 28-to pulko.

Laukiams dar vienas garlaisvys su kareiviais.

Rytinė Azija. Reikalai Kinuose pradeda virsti teip, kad galima tikėtis dar ilgų ermyderių ir kruvino užbaigimo. Vieszpatsyčių pasiuntiniai susirinkę erza apie atlyginimą už įsikisimą (bene nutarė jau pareikalaut 70 milijonų svarų sterlingų, apie 350 mil. dolerių). — o tuotarpu Mongolijoje ir provincijoje Chensi kiniečių pulkai ruosziasi į kovą. Turbut, tai nemenkas daigtas, jei vokiečiai sunczia prieš anuos 8000, o prancuzai 6000 kareivių. Kaip pareina žinios, netoli nuo Paotingfu stovi kiniečių generolas Liu-Kuan-Ting su 10,000 geros karumenės. Kitose vietose teip-gi kiniečiai brusda. Ciesorius su ciesoriene žada negrįžt į Pekiną, iki europiečiai neiszsikraustys isz Kinų.

Ant kerszto, kiniečiai uždegė 17 Balandžio tuos rumus, kuriuose apsigyveno karvedis Waldersee su visu savo sztabu; sztabo perdėtinis gen. Schwarzhoff žuvo ugnij, o kiti vos iszsmuko vienuos marszkinuos; supleszkėjo visas turtas, ką vokiečiai buvo prisiplėszę, ir visi rasztai su dokumentais. — Kitur kiniečiai isz pasalų nužudė vokiečių kapitoną Bartsch'ą.

Pietinė Aprika. Stambesnės permainos dabarnyškiam padėjime per szitą sanvaitę neatsitiko. Botha, kaip tvirtina anglų žinios, nori vėl sneit su Kitcheneriu į sutarimą.

Apie De Wet'ą pranesza,

buk jis likęs su labai nedideliu burų pulku ir negalįs stotį kovą su anglais.

Buvo parėjus žinia, kad burai sugavo anglų gen. French su 500 kareivių, bet ta žinia dar nepatvirtinta.

Szeip, burams pasisekė vienoj vietoj iszblaszkyt anglų pulką; 1 ofic. ir 3 vyrai isz anglų pusės tapo užmuszti, o 5 suzeisti. Kitur vėl burai užgriebė anglų vagonus, kas buvo gero — pasiėmė, o trukį sunaikino.

Lietuva. Studentų ir darbininkų sukylimas Rusijoje atsigarsi ir Lietuvoj. Vilniuje, laidojant vieną darbininką (žydą), buvo įtaisytos demonstracijos prieš valdžią; tuo pasirodė kazokai, kurie daugelį suzeidė, o 65 žmones suėmė. Minske zandarai iszkratė 25 namus ir suėmė 8 ypatas: policija buk susekus czia kokį paslaptą suokalbį prieš valdžią.

Dalis darbu.

Buffalo, N. Y. Katilų dirbtuvėse užstraikavo, reikalaudami augsztesnio užmokeszio, 300 darbininkų.

Minneapolis, Minn. Apie 300 dailių neteko darbo, kurį buvo turėję nuo kompanijos „Masters Builders Ash.“

Detroit, Mich. Įsikūrė bendrovė su \$550,000 kapitalo, idant įtaisyti striupkių darbavietę; nuo 150 iki 200 margaiczių ras czia vieta.

Fitchburg, Mass. „Lietuvai“ isz czia raszo, kad yra nemažai liuoso darbo; kad merginų, pributę kokia 50, tai tuo gautų darbą fabrikuose arbaant farmų; vyrams teip-gi gana butų darbo. Kas arcziaus nori apie tai dasiklausti, gali rasztyti:

Chas Jurkus,
109 River str.

Fitchburg, Mass.

Plymouth, Pa. Kalnakasių unijos prezidentas Mitchell paskyrė musų tautietį Adomą Riskeviczią nacionalizšku organizatorium „suvienytų angliakasių Amerikoje“. Riskeviczia per lenkiszką laikrasztį „Straž“ kreipiasi prie brolių-darbininkų, idant visi, kas turi kokį reikalą vietinėse kuopose, nusiduotų szacziai pas jį, ant adreso:

A. Riskeviczia,
Box 231,

Plymouth, Pa.

Shamokin, Pa. Austuvėje straikas pasibaigė ir 300 darbininkų sugrįžo prie darbo.

Shamokin, Pa. Buvo pametę darbą apie 1000 kalnakasių, per tai, kad kompanija nenorėjo praszalinti neapencziamųjų perdėtinių. Dabar superintendantas Baleman praszalintas ir darbininkai grįžo prie darbo.

McKeesport, Pa. Užstraikavo 800 darbininkų plieno fabrikuose; straikas, kaip mena, netrukus praszalintins ir kitose dirbtuvėse.

Ottawa, Ill. Stato czia dideles stiklo dirbtuves, kuriose už 6 mėnesių galės rasti darbą 1000 žmonių.

Carnegie, Pa. Pastatys czia dirbtuves visokių naminių padarų. Bus darbo 600 žmonių.

Carter, Ky. Kapitalistai supirko 5000 akrų žemės, noredami įtaisyti ten naujas anglekasykles.

Rochester, Pa. Stiklo dirbtuves, ką buvo sudegusios, bus atstatytos ir jose galės dirbti 1500 žmonių.

Pittsburg, Pa. Crucible Steel Co. pastatys netoli stacijos Blair naujas dirbtuves, kur nuo rudens prasidės darbai.

Mt Vernon, Ohio. Stato naujas gelezies liejinyczias, kuriose darbus pradės nuo Birželio szių metų.

Cumberland, Md. Defort stiklų dirbtuvėje greit

pradės dirbti.

Wilkes Barre, Pa. Kasyklėje „Lehigh Wilkes-Barre Coal Co.“ 5000 darbininkų liko be darbo, nes ten dirbantieji vaikai sustraikavo, užtardami už vieną prasza-lintą savo sėbrą.

Altoona, Pa. Minksztųjų anglių apskrityj, iszrodo ant straiko, o tam užstojus, į 10,000 darbininkų liks be darbo.

Plymouth, Pa. 22 Balandžio, pavakare, Dodsono kasyklėje No. 12 atsitiko nelaimė su musų tautieciu Jonu Kelmeliu, dirbusiu prie anglių; nutrukus karams nuo virvės, viens isz jų užbėgo ant velionio ir užmusė jį mirtinai. Numirelis turėjo 28 metus amžiaus, gyveno pas savo pusbro-lį A. Vyszniaucką. Angliszkas Wilkes-Barre'o laikrasztis atsiliepia apie jį, kaipo zinomą ir guodotą žmogų.

Isz Amerikos.

Gamta atsiliepė.

Indianapolis, Ind., žverinčiaus savininkas Bostock, norėdams pamokinti tigrą, įėjo į jo gardą ir pradėjo smagyti tigrą botagu; įnirsęs tigras szoko ant žmogaus ir tvėręs už rankos, isztrauke ją visą isz peties. Butų buvęs Bostock'ui galas, kad kiti nebut priszokę su geležinėms sztangoms ir tigrą nesuvaldę.

Istabi civilizacijos pabuklė.

Kapitonas Hoanbeck, Missouri valstijoje, turi virvę, su kuria pakarta 11 negrų Lynch'o sudu. Apie tą virvę pasakoja daug dyvinų daigtų: sako, kad jeigu ją tik užmeta kam ant kaklo, tai tas žmogus nelaimingas. Mat, baltieji, su tos virvės pagelba, apreiszkia savo civilizaciją ir kada nors po amžių pramanys poetiszką legendą, surisztą su ta virve.

Kirvis — ne plunksna.

Garsingoji saliuų naikinto-

ja Carrie Nation buvo uždėjęs Kansas'e laikrasztį, idant per jį kovoti su girtuoklyste. Neilgai pasmilkęs, tas laikrasztis zuvo. Mat, idant redaguoti laikrasztį, — reikia mokėt valdyti plunksna, o ne... kirvuku. Pacią tą pranasę, kuriai mes, ant galo, pritariam, valdzia iszgujo isz Kansas'o.

Plėszikas virsta į szulerį.

Pirmiaus, kada reikėdavo yankee'ems žemės, tai jie stacziai iszplėszdavo ją nuo vietinių raudonuodžių gyventojų, užmokėdami jiems kulka, peiliu ar virve. Dabar nori dalinti 3,000,000 akrų indiečių žemės Oklahoma'je, tai leis ją ant laimikio per lioteriją; traukimas paskirtas ant 6 d. Birželio szių metų. Didelis žingsnis pirmyn — nuo galvažudžio iki szmuto. Yankee's civilizuo-jasi!

Nenortokios garbės.

Mieste Lake Forest, Ill., stojosi dyvinas atsitikimas. Naujai iszrinktasis į miesto majorus nenori priimti tą urėdą. Ar, negu, galas artinasi Suv. Valstijoms?

Žadėtoji szalis įsimylėjusiems.

Kas neturėdavo gana kantrybės suvaldyti savo meilę, iki iszeis visos reikalingos sutuoktuvėms ceremonijos, galėdavo nukeliauti į Michigan'o valstiją ir ten už pigų mokesčių paskubint laimingą valandą. Bet sztai legislatoroj pakilo klausymas, idant tokį davadą, kaipo nepadorų, panaikinti. Subrusdo visi, ką turėjo tame pelno szaltinį: ir geležinkeliai, ir svetainių užlaikytojai, ir szdzios, ir kunigai. Bet kada pakratė savo masznomis, tai tiesų statytojai nuleido savyje kiek moraliszko upo ir uždraudimą atidėjo į szalį.

Nikaragua perkasas.

Tamtyczia įstatytoji perkaso

reikaluos komisija perstatė dabar valdziai užmanymą sziamė dalyke; komisija pataria užmest kasimą jo per Panamą, o kasti per Nikaragua. Tas perkakas, pagal komisijos apskaitymus, parsieitų į \$200,540,000; perkasu galėtų plaukti didžiausi svieto laivai.

Eskulapas priesz Hymenėjų.

Minnesotos valstijojej legislatura ir senatas priėmė įstatymą, kad nieks negali įzengti į moterystės luomą, pirm negu medikai (daktarai), apziurėję jaunavedzius, pripažins juos už sveikus ir atsakanczius žinomoms iszlygoms. Mat, taiko ant to, idant nesveiki nesituoktų, o ypacz toki, kurie turi sumisuzį protą. Na, jeigu kas isz legislatoros arba senato sąnarių dar nevedęs, tai jau tam ir neteks apsivesti. Supjudę Eskulapą (gydytojų užtarėją) su Hymenėju (jaunavedžių dievaicziui), jie užmirszo vieną rasi nevisai patogią, bet teisingą patarlę: „Idant vaikų gyvenist, iszties, netruksta niekam iszminties“....

Ateivystė nesimazina.

11 Balandžio, į New York'ą atplaukė 4 laivai, atveždami 4178 ateivius isz Europos.

Kunigas į klimpą.

Lenkų kunigą Papon, kurs yra pridaręs neseniai ermyderių su viena mergina Liudvika Wloszewskiute czia Plymouth'h'e, valdzia suėmė Lawell'e, Mass., ir atbugdins czion atgal, idant pavesti sudui.

Kokas vertas?

Prie naftos (kerosino) iszgvavimo Suv. Valstijose dirba 14,316 darbininkų; jie užvaro per metus, \$6,717,087. O milijonieris Rockefeller, kurs yra to trusto galva, ima viens tiktai \$14,880,000 pelno per metus.

Patentai ant girtavimo.

Arkansas valstijos senatas

iszleido įstatymą, kad kiekviens, kurs nori laukyti karcziamas, tur iszsipirkti už 5 dol. zenklą. Tik parodęs tą zenklą, jis gali gauti iszsigeritį. Atsirado tokių iszsziępdanczių, kurie pataria, kad tą laisnį (licens) kiekviens nesziotų ant krutinės, idant visi matytų, kad gyventojai neperzengia valstijos įstatymų.

Nelaimės.

Wilkes-Barre, Pa., 15 Balandžio ėjo per geležinkelį Lehigh Valley ketūriese M. O'Connell ir F. Cranner su pacziomis; užbėgęs ant jų trukis, užmusė O'Connell'į su abiem moterim, o Cranner sunkiai suzeistas.

West Branch, Mich., artymam miestelij Rose City truko lentų pjovinyczioje garinius katilas; peczkurys atliko ant vietos, o viens darbininkas suzeistas.

Ugnys.

Boston, Mass., sudegė triobos, prigulincziuos firmai B. F. Studevant Co.; pragaisztį apskaito ant \$350,000. Apie 700 darbininkų liko be darbo.

Henderson, Ky. Gaisras su naikino tabako fabriką, padarydams pragaiszties ant \$160,000.

Isz Lietuviszkų dirvu Amerikoje

Worcester, Mass.

Buvęs parapijos susirinkimas, ant kurio suėjo apstus burelis, vienbalsiai nutarė, idant atsimesti nuo kun. Jakszczio ir statyti naują bažnyczią. Cziapat tapo iszrinktas komitetas; kasierius padėjo kaucijos 500 dolerių, o kasos priziurėtojai po 200 dol. Kitą susirinkimą nutarėm laikyti 1 nedėlią Gegužio mėnesio, kada desim ir pinigus ant naujos bažnyczios. Mat, jau kitokios rodos su kn. Jakszcziu surasti negalime, ypacz kad ir jis pats nusipirko už 15,000 dolerių lotą su namais ir ketina statyti ten

bažnyčių. Tokiu būdu, čia bus net trys bažnyčios. Kad nors per vieną galima būtų pelnyti dangaus karalystę!

Per Velykas žmonės buvo pradėję rinktis į bažnyčią, tai rado stovint ant durų policimonus. Viespatie, apzviešk tokius vadovus! *Jonas Lietuvis.*

New Britain, Conn. Skaitant laikraščius, matyt visokių užmanymų lietuviskuose kaimeliuose; taigi ir mes, *New Britain'o* lietuviai, atsidėjom rinkti aukas kankintinių naujai, kokiam tikslui tapo pasikirti rinkėjai. Nors mūsų mieste yra pusėtinai lietuvių būrys, bet daugumas iš jų neturi supratimo apie lietuvių darbus, o teisybę sakant, nekuriė nė nežino, prie kokios jie priguli tautos; ir abelnai apie nieką jie neturi tikro numanymo. Užėjus pas tokį aukų rinkėjų, jis kraipo makaulę ir sako: kam rinkti tokiems niekadėjams, kuriuos valdžia į Siberiją išvaro. Kiti vel suopia: kodėl jie maskoliaus neklauso, kam skaito lietuviskus raštus; sako, iš tų raštų naudos niekam nėra. Randasi nevat tokių puspročių, kurie gąsdina kolektočius, kad suaresztavose.

Nepaisindami ant tokių apsilaidelių, mes varėm savo darbą ir su džiaugsmu galime paliudyti, kad apstus lietuvių skaitlius supranta reikalą: tie, kurie skaito lietuviskus laikraščius ir knygas. Su tokiais tautiečiais nėra nėjokių kliuczių; paaiskinus, ant ko renkama, jie be ilgų kalbų dovanoja savo pinigėlių su geru pritarimu. Tiems aukų rinkėjai isztariam szirdingą aczių, o mūsų tėvynė įraszys jų vardus į skaitlių savo iszrinktųjų sunų. Džiaugsmas teipgi buvo matyt, kad nemažai moterijų atjautė reikalą pridėti savo auką ant tėvynės aukuro.

Tokiu būdu tapo surinkta ant kankintinių 10 dol. 90 ct.

ir A. Viztaliui — 50 ct.

Aukų rinkėjai:

P. Žemaitis,

J. Malinauckas.

Philadelphia, Pa. Parapijonai czionyksztės lietuviszkos parapijos, ant atsibuvusio 3 d. Kovo susirinkimo, nutarė palaukti nusprendimo dvasiszkos valdzios užgimusiuose nesutimuose su kunigu; jeigu gi ir augztesnė dvasiszka valdžia nesutaukys, tai nutarta isz naujo areštuoti kunigą Kaulakį:

1. Už savvaliszką uždarymą bažnyčios durių, nors bažnyčia ne jam priguli ir už ne atidavimą raktų bažnyčios savininkams.

2. Už neiszdavimą paliudijimo ant palaidojimo mirusio sąnario Sz. Juozupo draug. be prisidėjimo popiežiaus delegato (Jeigu szitą skundą sudas ir priimtų, tai parapija provą pralosz, kadangi iki sziol nėra Amerikoj tiesų, kurios daleistų sudams kisztiesi į bažnyčios padavadijimus. Red.), per ką draugystė turėjo pakelti daug nereikalingų kasztų, o laidojimas kuno buvo sulaikytas 3 dienas. Draugystė todėl pasirengusi skusti kunigą už kasztus.

3. Už nedavimą pasiraszyti kasos apiekunams ant banko knygučių, už ką visi vaidai pakilo. Pirma, mat, pats kunigas daleido iszsirinkti kasos apiekunus, o paskui užsimanė pats be kontroles valdyti parapijos kasą. Toliaus, parapija pasirengusi skusti ir už iszpjovimą lapų isz parapijos knygučių.

Kova mat trauksis mūsų parapijoj toliaus. 17 d. Kovo kun. iszkeikė neseniai susitvėrusią draug. szv. Petro ir Povylų už tai, kad ji stoja parapijos pusėj.

24 d. Kovo draug. Gyvojė Ražancziaus ant savo susirinkimo iszrinko 3 moteris nueiči pas kun. Kaulakį ir pareikalauti savo knygyno; kunigas

atsakė, kad knygyno ne atiduos. Mat, szita draugystė turėjo savo knygyną bažnytinėj salėj, tai kunigas uždaręs salę, uždarė ir knygyną. Per tai moterys ir merginos szitos draugystės rengiasi teipjau areštuoti kunigą už užgriebimą ne jam prigulinczio knygyno; iszrinko komitetą isz devynių draugių isztyrimui to dalyko.

Parapijos prova su kn. Kaulakiu už bažnyčios raktus bus 1 d. Gegužio. Prova buvo paskirta perkratinėjimui 20 d. Kovo, bet likosi atidėta. Gal kunigas tikisi, kad ant galo parapijonams nusibos, ir jie ne ateis į sudą ant provos ir tokiu būdu kunigas laimės. Paziūrėsim, ar tos viltys iszsipildys. *Aleks. Jocis.*

Fort Greble, R. I. Kuomi tolesnei, tai vis daugiau atsiranda žingeidžių anglų, kurie nori patirti placziaus apie lietuvius ir Lietuvą. Mano pulkos pirmasis aficieras H. L. Steele kartą užklausė manęs, prie kokios asz priguliu tautos? Asz jam iszaiszkinau ir jis užprasžė manęs bent kokių knygučių ar raštų apie Lietuvą. Atsakiau, kad apie mūsų szalį raštų yra gana daug, bet ne angliszškai. „Tai gailu — sako — kad nemoku lietuviszškai“. Nuramdymui jo žingeidumo, padaviau jam Albumą, kun. A. Miluko iszleistą, kuriame yra ir angliszškai apraszta, bent trumpai, Lietuvos praeitė ir dabartė. 1) Aficieras, gavęs Albumą, nesugrąžino dar iki sziol, nes tasai eina isz rankų į rankas.

Szitas atsitikimas priveda man į omenį kitą tokį. Tai

1) Del suteikimo anglams žinių apie lietuvius dera szie raštai:

1) Lietuviszkas Albumas \$1,00.

2) An appeal of the Lithuanian Nation to the civilized world 10 ct.

3) Bestiality of the Russian Czar-dom toward Lithuania tiktai 2 ct.

Visos gaunamos „Vienybės“ redakcijoj.

buvo 1895 metuos. Gyvendamas Lewinston'e, Me., asz buvau prigulėjęs prie Lietuviszko kluibo. Kadangi licens'u ant karezių Maine'o valstijoj visai neiszduoda, tai stiprius gerimus laikydavo, su miesto valdzios žinia, tik kluibuose ir aptiekose. Valia buvo, teisybė, turėt tik nedaug gerimų, bet to įsakymo kluibai nepildydavo ir užlaikydavo gerimus be macziaus, per ką aptiekoriai, pasijutę esą skriaudžiami, apskundė kluibus valdžiai, o toji pradėjo atiminėti isz kluibų alų. Tada visi kluibai susitarė atmokėti tuo pat aptiekoriais ir vėdimui reikalo iszrinko savo komitetą. Vieną kart, turėjo atsilankyt mūsų kluibe su reikalais to komiteto rasztininkas, senelis 57 metų amžiaus. Per skaitęs mūsų kluibo užvadimą „Lithuanian independent club“, jis puolėsi prie kluibo prezidento p. Puidoko ir, visiems stebintės, emė jį apkabinęs buczuoti, sakydamas: „del Dievo! dar jaunas budamas, kada ejau Skotijoje mokslus, daugel buvau skaitęs ir girdėjęs apie jūsų praeitį ir visą istoriją; visada geidžiau pažinti lietuvius ir sztai tik sziađien man ta laimė iszpuolė“. Jis pasisakė girdejęs apie mūsų kluibą, bet jį kiti vadiną „russian“, „polish“ arba „litvish“, tai jis negalėjęs dasiprotėti, kad tai „Lithuanian club“. Pasikalbėjęs su mumis, jis užkvietė p. Puidoką pas savę į namus, sakydamas, kad jis parodyšės visokių knygučių apie Lietuvą, kurių turis nemažai surinkęs.

Dar vieną tolygų atsitikimą asz esu turėjęs 1899 met., gyvendamas Lawrence'e, Mass. Kada isz kalbos su vienu anglu iszaiszokino, kad asz esu lietuvis, tai tas anglas suvedė manę su savo pažįstamuoju studentu augzstosios mokslainės (High school), L. J. Richard'u, kurs ypatingai interesavojosi lietuvių istorija ir tauta.

Man nuėjus pas jį, teko matyti rasztus apie mūsų tėvynę, o pats Richard'as žodžiais išsakojė daugelį dalykų iš Lietuvos nusidavimų, iš ko buvo matyt, kad jis placziai yra skaitęs apie mūsų krasztą. Iš klausęs ir mano pasakojimus apie mūsų tautą, jis labai džiaugėsi, kad gavo pažinti lietuvį. Jis žadėjo apie tą viską papasakoti savo mokintojams ir sebrams.

Taigi matome, kad ir tuli prakilniejie svetimtaucziai mokszta pažinti mūsų tėvynę ir, pažindami ją iš rasztų, apdovanoja mūsų krasztą savo simpatijomis. Musų pareiga yra platinti apie savę tolesnes žinias tarp svetimųjų.

Pasirodžius laikraszcziui „Freedom“, tasai galės užkiszti tąją spragą, perstatyti lietuvius žingeiduojujantiems anglams. Dėlto geistina, kad „Freedom“ kuomi greičiausiai pasirodytų, nes išleidimui, bent vieno numerio, kasztų jau užtenka.

Per ypatingą pasidarbavimą pasisekė man išduoti egzaminą ant korporalo ir pasigerino mano buvis. Nereik atlikti paprastų kareivio pareigų, kaip sargybos ir nepabaigtų visokių mustrų. Algos dabar gaunu ant mėnesio \$26,00, bet už tai turiu rasztyti Post Exchange Office. Savo sanbroliams lietuviams nerodyju pastoti kareiviais, nes paprastam buti yra gana sunku; į vyresnius įsigriebti vėl visiems negalima. Tuli kareiviai (svetimtaucziai) bastosi kariaunoje po 10 metų jau, bet vis paprasti ir visų tur klausyti.

Tuliems savo draugams pasizadėjau, kad aplankysiu; dabar turiu atsakyti, kad dėl stokos laiko negaliu to padaryti. Gal apie liepos mėn. gausiu daleidimą ant mėnesio vakacijos ir tik tada galėsiu savo pažadėjimą išpildyti.

V. M. Sabonis.

Waterbury, Conn. Balandžio 17 d. vakare, atsilankė czion kun. Milukas. Atvažiavo jau vėlai, 9 val. vakare, ir dar suspėjo prakalbą laikyti link Susivienijimo reikalų su mieriu susirinkti daugiaus spēkų apsigynimui ant ateinanczio seimo. Norėjo priversti tuos, kurie buvo prikalbinti pasirasztyti ant „affidavitų“, kad jie ne atbutinai prisiektų, bet tie turbūt to nepadarė. Kalbėjo tą patį, ką raszė „Tėvynėje“ 15 num., kad „girdi mažai kas už juos užtaria, ir jei užtaria, tai tik jų draugai (juk visi prigulintieji į Susiv. yra draugais), o kuopos, tai dar tik keturios yra protestavę. Bet daugumas girdia juos, už jų tokį ypatingą darbsztumą (kas ir kur? kunigėliai matyt džiaugiasi užpeckiniu pagyrimu). Nekurie sanariai iš 11 kuopos uždavė klausymus, kuriuos jis aizkino vis tik su ironiją. Galiausiai ir pats kaltininkas Jonas Tareila, kuris bekalbant kun. Milukui ir be reikalaujant daugiaus darodymų atsiliepė: „Dabar akis į akį. Ar Tamista nedaugiausiai viską susukai ant pereito seimo? Protokolą „kas link mokeszių“ sudirbai teip, kad centr. komitetas turi tiesą netik suspenduoti, bet ir iš Susivienijimo draugus mėtyti“. Visi ant to pradėjo trepsėti ir su delnais ploti. Kun. Milukas teisinosi teip: „Girdi, ant kurio nusprendimo pirm sėdis pasiraszė, tas turi buti teisingas“. O sancta simplicitas!

Toliaus J. Tareila dar pasakė: „Jus dabar pastojot pranaszais ir pranaszaujat per „Tėvynę“ apie sugrįžimą kun. Žebrio į Waterbury“. Iš kur toji žinia? „Jus raszote, kad kun. Žebris už juos užtaria tikėdamas per juos ir į juos panaszius sugrįžti į Waterbury. Raszot, kad bedieviai, metat iš susivienijimo ir sykiu parodote, kad mes no-

rim kun. Žebrio. Kun. Žebris jug nėra bedievis, bet vienas iš teisingiausių lietuviszkas kunigas!“

Tada kun. Milukas užklausė Griniaus: „Ar pas jus vis toki ilgi klausymai?“ Žmonės pradėjo kalbėt, kad tas neklausymas, bet viesza teisybė. Tada kn. M. pradėjo vadinti žmonės tamsunais, nieko nesuprantancziais ir tt. Ant to Jurgis Baltruszaitis atsistojęs garsiai suriko: „Kad ponas teip labai mokintas, tai pasakyk, ar mes nemokinti, darbininkai, nuo jus reikalaujam dykų dolerių, ar jus, mokslincziai, nuo mus?!“ Kunigo Saurusaiczio gaspadinė, Magdė, atsisukus pradėjo rekti: „Szlauptarni! Szlauptarni!“ kun. M., pamatęs, kad jo prakalbos negeistinos, liepė Griniui pasakyti, kad czia nėra prakalbos, tik Szv. Pranciszkaus draugystės susirinkimas, nors priesz tai Grinius buvo visur pasiuntęs vyrus, kurie kvietė žmones ant prakalbų. Žmonės, supratę atvirą veidmainystę, pradėjo visai kalbėti, o kun. Milukas su p. Grinium per užpakalines duris apleido salę.

Girdėti kad dabar ir ant J. Baltruszaiczio paraszys „affidavitą“ ir paduos centr. komitetui ant izbraukimo iš Susiv., nors tasai priguli prie kn. Saurusaiczio sutvertos szv. Pranciszkaus draugystės. Aizskiai matyt, kad kn. Milukui netiek rupi bedievystė, kaip „bosavimas“. Kun. Milukas tur but sav mano, kad jeigu jo ant svieto nebutų, tai viskas turėtų sugriuti, o Susivienijimas, tai jau sveiks dingęs.

Asz, budama kaip sakoma „boba“, neizzmananti nieko, supratau iš kn. Miluko prakalbos, kad jis yra pasiūstas visur važinėt ardyt kuopas ir iš to sav užtarėjų susimedziot ant seimo.

Susiv. Sqnarė.

Aukos kankintiniams

Nuo „Dainininkų draugystės V. Kudirkos“ Plymouth, Pa., iš pelno, surinkto dainų vakarą 8 d. Balandžio \$3,00 P. Ruskevicius,

Pottsville, Pa. -25
J. Vosylius, Manila, P. Isl. -25

Išz New Britain, Conn.

P. Žemaitis -25
J. Malinauckas -25
K. Kukauskis -25
P. Sakalauckas -25
M. Valiukonis -25
A. Nevulienė -25
M. Nevulis -10
P. Leseviczia -25
A. Leseviczienė -10
V. Gilevyčia -25
A. Valinczius -25
J. Linikas -25
J. Mažeika -25
J. Lukosziavyczia -10
J. Lukosziavyczia -25
J. Kazlauckas -25
A. Grieszius -25
J. Kazakevyčia -25
J. Tarutis -25
M. Stasiulevyziūtė -25
M. Skritulskienė -25
M. Žemantauckas -25
A. Griszkonis -25
K. Daugviackas -25
P. Joczius -25
J. Vidutis -25
A. Gruszuvienė -10
L. Dreuczikas -10
T. Grigaliauckis -10
M. Mingilas -10
Z. Smilingis -25
A. Nevardauckas -15
P. Jasinskas -10
A. Nevardauckas -10
A. Valinczius -25
J. Staukelis -25
K. Kriksztunavyczienė -15
O. Plukienė -25
S. Brazauckas -25
A. Raszis -15
M. Brazauckas -10
S. Gideikis -10
M. Juozupavyczia -10
P. Kuzinas -20
A. Bakis -10
S. Adomaitis -25
J. Bendaravyczia -25
J. Vinikaitis -25

J. Glinskas	-25
S. Cziupkevyčia	-10
J. Tutlys	-50
J. S. In cash	-25
D. Steputis	-25
Buvo	\$35,55
Labu	\$49,95

Aukos ant „Freedom”.

P. Ruskevycius,	Pottsville, Pa.	-25
J. Klimavycia,	Foxcroft, Me.	-25
Isz Bridgeport, Conn.		
K. Zaleszkevycia		-25
J. Mileris		-25
Buvo	\$31,91	
Labu	\$32,91	

Aukos paminklui

J. Vosylius, Manila, P. Isl.	-50
Buvo	\$5,65
Labu	\$6,15

Aukos A. Viztaliui.

Isz New Britain, Conn.		
K. Kukauskis	-5	
P. Sakalauckas	-5	
V. Giliavycia	-5	
E. Mazeikiene	-10	
A. Grieszius	-10	
P. Zemaitis	-15	
J. Klimavycia,	Foxcroft, Me.	-25
Buvo	\$7,30	
Labu	\$8,05	
Redakcija.		

Tolesnė Amerikos kolonizacija.

Europoje yra maža vieszpatystė Hollandija, kuri užima gražią lygumą ir teip žema, kad jau seniai butų ją marė užtvenkus, jei nebutų žmonės padirbdinę pylimus isz akmenų ir dumblo, idant atlaikyti vandenį; kartais tą šalį vadinama žeme vėjinių malunų dėl daugelio didelių sparnų, besisukančių ore ir pripildančių jį szvilpiančiais balsais. Ta vieszpatystė anais metais buvo galingesnė už Angliją ir nors nebuvo toje szalyje medžių,

tacziaus ji daugiaus laivų su ruosžė negu Anglija. Galiaus, nekurie darbsztesni Hollandijos laivų prekėjai atkeliavo į Ameriką ir apsigyveno dabartiniame New York'e.

Henry Hudson įsigilino į tą šalį, nuplaukęs upe, kuri dabar vadinama jo vardu; jis, kaip ir kiti, įieszkojo trumpo kelio į Rytinę Indiją, — tą turtingą šalį, kurioje vaisbunai (pirkliai) su tokiu laimikiu laukėsi.

1609 m. Henry Hudson mažame laivelyje nusiyrė Hudson upe; paupiais ir ties įplauka gyvenantieji Indijonai iszrodė jam savo prielankumą ir priėmė meilingai, nesiszalindami nė nuo prekystės su svetimais jurininkais. Hudsonas plaukė teip toli, kaip galima buvo laive, o potam su mažėnėms valtėlėms nusiyrė net iki dabartiniam miestui Albany; jis tikėjosi surasti, bet, žinoma, nesurado tą trumpą kelią į Indiją. Pati szalis pasirodė jam teip graži, kad sugrįžęs į Hallandiją, nemokėjo nė apskaktyti visą jos grožybę. Netrukus, ta maža vieszpatystė iszsiuntė vaisbunus apsigyventi pajurėje ir pastatyti sav kaimelius.

Atvykę czion, jie stropiai ėmėsi už statymo vėjinių melnyčių, kurių Indijonai, kaip kokių baidyklų, didei baimėjosi, matydami, kaip jos malair lentas pjauja; jie ilgas valandas, susėdę, žiurėdavo į dyvinus darbus, nesuprasdami, ar jie gyvi ar ne, o neretai ir uždegdavo jas, paisydami, kad piktos dvasios sėdi jose.

Tie Hollandiečiai, kaip ir visi kiti baltaveidžiai, iszmokino pirmiausiai Indiecius gerti svaiginanczius gėrimus. Po keletui metų, nupirko nuo niszmananczių Indijonų vieta, kur dabar New Yorko miestas, už 24 dol. ir pradėjo statyti miestą pagal senosios tėvynės būdą. Kaip Puritonai liud-

nai, teip Hollandiečiai linksmi praleisdavo laiką; jie dabar vadino savę Knikabockers.

Žinome, kaip žmonės Anglijoje turėjo nertis isz kailio į kailį: prie karaliaus Enriko, jie turėjo priverstinai prigulėti prie Anglijos bažnyczios, idant įtikti karaliui; paskui tapti katalikais, idant patikti karalienei Marijai, o potam vėla sugrįžti prie Anglijos bažnyczios, idant patikti Elzbietai. Tame tai laike gyveno Anglijoje poniszka szeimyna, kuri tvirtai laikėsi katalikiszko tikejimo. Lordas Baltimore buvo vienas isz tos szeimynos snarių; jis gavo nuo Anglijos karaliaus daleidimą apsigyventi szalyje, dabar vadinamoje Maryland. Jis 1633 metuos atsidangino su daugelio kunigų, kurie važinvo kriksztyti Indiecius. Įsigilinę toliaus upe Patomac, jie pastatė miestelį St. Marys. Indiečiai toje szalyje dar nebuvo matę baltųjų, o iszvydę jų valtis pribėgo prie krantų prisiziuurėti, ir nusistebeję suriko: „Nagi! matėme valtį didumo kaip sala, ir pilną žmonių, kaip medžių girioje”; stebėjosi, kur tokį didelį medį galėjo rasti, kad iszskaptavus galeėtų tiek žmonių sutilpti.

Szitie kolionistai priimdavo į savo tarpą visokių tikybu žmones, atskiriant unitarijonus. Taigi aczių tiems iszmintingiems įstatams, daugelis puritonų isz Virginijos ir kvakerių isz Massachusetts, apart naujų ateivių isz užmarės, apsigyveno hollandiečių kaimynystėje. Naujokynai iszsiplėtė sziaurinėje ir pietinėje Carolinoje; pietinės Carolinos rubežių isz pietų daro Savannos upė. Carolinoje apsigyvenus baltveidžiams, Indiečiai daug nesmagumų dirbo; jie nujautė, kad baltieji nori atimti jų tėviszkę, ir kad reikia nuo jų gintis. Galiaus sutiko, kada baltveidžiai prizadėjo neužvesti naujokynų į

pietus nuo Savannos upės. Ta sutartis isztvėrė nelaužoma isztisus 70 metų; bet naujas karalius George II daleido anglų buriui įkurti kolionijas už Savannos upės; perdetiniu szių kolionistų aprinko generolu Oglethorpa, iszmingingą ir dorą žmogų. Lapkrityje 1732 metų iszplaukė szis burelis isz Anglijos, viso 114 ypatų, visi pavargę anglai ir vokiečiai, daugelis prasikaltėlių, ir apsigyveno dabar vadinamoje vietoje Savannah. Generolas cuojau pasikvietė Indiečių perdetinį ir padarė, sutarimą, kurio nesulaužė, kol jis pats buvo ant vietos. Jis, sutaisydamas įstatus, tvirtai laikėsi, kad svaiginanczių gėrimų nevalia pardavinėti, o jeigu juos kas pristatytų Indieciams, tai bus sunkiai nubautas. Antra, uždraudė kolionistams turėti vergus. Tą darė, zinodamas, kad vergus turint, patys taps tingiuiais. Nėkurį laiką ta kolionija žydėte žydėjo, nors naujokai nuolat guodėsi ant generolo, kad nedaleidžia svaiginanczių gėrymų ir vergų jiems turėti. Galiaus Oglethorpas sugrįžo į Angliją. Suėjus 21 metams, tai yra laikui, ant kurio Oglethorpui ir jo draugams buvo suteiktas daleidimas savininkaut Georgijoje, reikėjo sugražinti charterį. Tuomet Georgia prigulėjo Anglijai, o Anglijai mažai rupinantes apie kolionijas, dabar galėjo gyventojai vartoti svaiginanczius gėrymus ir pirkti vergus.

Dr. J. T. Želvienė.

Isz visur.

Belgijos karalienės karieta pervaziavo vieną senį, kuris potam numirė. Policija padavė karalienę į sudą drauge su važnyczia, nes priesz įstatymus lygiai atsako, kaip valdytojas vežimo ir arklių, teip ir tas, kurs pavadzioja.

Rusijoj ant isztiso jos milžiniško ploto, yra iszviso tik 15 tukstanczių verstų plentų (szasijų).

Captown'e (Kapsztate), Kaplendo kolonijoj Aprikos pietuose, numirė nuo juodojo maro (džumos) 107 ypatos, o isz viso buvo apsirgę 315.

Vilniuje daro bandymus su naujai iszrastu inžinieriaus Popovo telegrafu be vielų; mėgins telegrafuoti isz Vilniaus į Petropilę, tai-gi per 800 verstų.

Kad nuo žemės iki saulei butų geležinkelis, tai bilietas kasztuotų 930 tukstanczių dol.; nuo žemės iki saulei 140 milijonų kilometrų. Vaziuojant po 60 kilometrų kas valanda, kelionė tęstųsi 32 milijonu valandų arba 2600 metų.

Vatikano konsistorija, 15 Balandžio, pripažino kardinalais 16 vyskupų, tarp kitų ir arkivyskupą Martinelli, popiežiaus delegatą Washingtone.

Garsus lenkų rasztininkas H. Sienkiewicz rengiasi raszyt naują istoriską romaną isz karaliaus Jono III Sobieskio gadynės. Tiesą pirmo spaudinimo nupirko tulas Londono laikrasztis, apsiėmęs mokėti po 25 centus už kiekvieną žodį. Tokio augszto atlyginimo negaudavo dar nė viens rasztininkas. Lietuviszškai verstų turime tokius Sienkiewicz'iaus darbus: „Tvanas“ ir „Duonos jieszkocziai“.

Garsingas kanuolių karalius Krupp'as, Vokietijoj, pavarė nuo darbo 5 tukstanczius darbininkų; 4 tukstanczius jis buvo praszalines Spalių mėnesyj. Mat, maziaus darbo.

Petropylej, Rusijoj, uzstrai-kavo 80,000 fabriku darbininkų; valdžia, su kariumenės pagelba, nori juos priversti stoti

į darbą. Pakilus musziui tarp kareivių ir darbininkų, 1500 ypatų tapo apkalta.

Szv. Povylas metė moteris isz bažnyczios, o „neklaidusis“ Leonas XIII iszmeta jas nors isz bažnytinių chorų. Vis-gi arcziaus szventybės.

Anglijos valdžia pati prisipažista, kad Indijoj, per paskutinius penkerius metus, numirė badu penki milijonai žmonių.

Anglija pelno už pardavimą opiumo 4 milijonus dol. kasmet. Opiumą labjausiai mėgsta kiniecziai ir perka jį slapta; jis didei pavojingas sveikatai.

Dainininkė Sara Bernhardt miega lovoje, kuri verta 2,000 dol., o darbininkui laimė, kad turi visą patalą už 2 doleriu.

Visiems iszleidžiamiems sviete laikraszcziams reikia kasmet 782,000 tonų popieros.

Per paskutinį suraszą liudies Vokietijoj atrasta Reutenburg'o sodžiuje 444 gyven-tojus, isz kurių 222 vyru ir 222 moters.

Suvenytųjų Valstijų konsulis Kantone Kinuose raszo, kad suvirszum 10 tukstanczių žmonių numirė paskutinėse szesziose sanvaitėse nuo maro. Ant karinio garlaivio „Monterey“ apsirgo 13 laivininkų.

Rusų caras iszreiszė papeikimą generolui, kunigaikszcziai Viazemskiui, kurs yra vyriausiu užveisdu ciesoriaus turtų, už tai, kad ans įsikiszzo į ermyderius ir gynė studentus nuo policijos.

Viedniuje, Austrijos sostapilėj, vieno pėstininkų pulko vyrai, isz paėjimo bosniakai, pakėlė maisztą, kada vokiszki oficerai vokiszškai rėkė komandą; oficerai pradėjo kirsti

kareivius kardais ir daugelį suzeidė.

Kinų sostapilėj Pekine uzsidegė naktį ciesorienės rumai, kuriuos yra užėmęs savo gyvenimui vyriausias vadas Europos ir Suv. Valstijų kariumenės, grovas Waldersee. Gen. Waldersee vos spējo iszsprukt per langą, o kitas vokieczių gen. Szwarehoff prazuvo liepsnose. Grovas Waldersee per iszgstąj gavo net priepuolį ir kelis syk apalpo. Įstabu, kad tas kietaszirdis vokiecpalaikis, kurs su pekliszku nusiszzyposjimu žudo, karia ir kankina tukstanczius nekaltų žmonių, pavirto į apsimerlinusią bobelką, kada užėjo baimė nusvilinti savo vokiszką makaulę. Teisybė, kad ir jo sėbras, lordas Roberts, burų žudytojas, drebedavo, pamatęs katę.

Yvairios žinios.

Skaitlinių įstatymai. Per-eitam numeryj buvome prive-dę pastebėtiną įstatymą su skaitline 9; czia paduosim ne-menkiaus dyviną kombinaciją su skaitline 8.

1×8+1=9
12×8+2=98
123×8+3=987
1234×8+4=9876
12345×8+5=98765
123456×8+6=987654
1234567×8+7=9876543
12345678×8+8=98765432
123456789×8+9=987654321

Kodėl moters daugiau szoka? Žinomas daktaras ir hygienistas Jaeger neseniai apgarsino savo straipsnį, kuriame daug akyvų žinių apie szokį. Jis sako: prisiziurint, lengvai užtėmyji, kad szokuose moterys visada ima virszų ant vyrų, ir tai ne vien skaitliuje, bet ypacz palinkimu, gabumu ir isztverme. Isz dalies tai priguli nuo kuno sutaisymo, o rasi dar daugiau nuo apsirėdymo. Kas supranta apie dra-

panas, tas numanys, kad mergina baltam, lengvam drabužyj kur-kas pereina vyrą, kurio juodi, lyg ant szermenų, parėdai, pasiuti isz nudažytos gelumbės, suszilus, leidžia sunkų, užmusztantį nervus garą. Kitas dalykas — tai kojų apren-gimas. Kiekvienas keliauninkas ir biciklistas gerai žino, kad czeverykuos, pancziakose ir kelinėse iki kelių kojoms daug smagiaus, negu ilgose kaip maiszeliai kojynose, kurių galus ciklistas paprastai turi suveržti dirželiais. Teisybė, virszutiniai moterių rubai sziek-tiek sumazina smagumą. Didžiausia, vienog, priezastis styro nevienuodume valgio ir gėrimų, kokius vartoja vyrai ir moters. Gėrimas alaus visada apsunkena judėjimą ir gaivumą, kaip lygiai ir rukymas cigarų. Tuotarpu szokėjos, jeigu kuo sotinasi, tai tik cukrum, vienu cukrum: limonadoje, uszszaldytuos kremuose, cukierkose, saldumynuose ir teip toliaus. Ir kas-gi isz to iszszina? Važnyczios žino apie tai jau seniai. Jeigu nori priduo-t žirgūi daugiau smagumo ir pakelti jame veiklumą, kurs pereina paprastas jo spēkas, tai užduoda arkliai kartas nuo karto po cukraus saujutę. Su žmogum visai ta pati. Jaunikaitis, apsvaigęs nuo alaus ar tabako, kaskart aptingsta, kad tuotarpu mergina, ragavus tik saldumus, po cukraus įtekme, szoka ik pat rytui su neiszszanczia isztverme.

Reikalingas kriauczius.

Gerai mokantis kriauczysztės darbą ir padorus vaikas, teatsiszaukia. Užmokestį gaus gerą.

J. Rekus

138 S. Mead str.
Wilkes-Bar MaPa.

Susirinkimai.

Tėmykit, New Britaino Lietuviai. Brolių Lietuvių „Citizens Independent Kliubas“ davė atspausti naują konstituciją, kurioje padidino įstojimą pagal metus net iki \$6.00. Ant ateinančio susirinkimo, kuris bus 5 d. Gegužio (May), nauji sąnariai bus dar priimami už tą patį nepakeltą mokesį. O po virsz minėto susirinkimo įstojimo mokeskis bus pagal naują konstituciją. Kas nori prigulėti prie tos tautiškos draugystės už pigesnius įrašus, tai turi pribut ant ateinančio susirinkimo 5 Gegužio. Protokolų sekr.

A. Valinczius.

Susirinkimas lietuvių laisvamanių bus 1 d. Gegužio, sveitinėje p. Czuczako, 246 First str. Elizabeth, N. J., ant kurio yra užkviečiami vietiniai lietuviai kuomi skaitlingiausiai susirinkti. *Komitetas.*

„Lietuvos Sunų Didvyrių“
Draugystės Sąnariams:

Spring Valley, Ill.

Sziuomi pranesu visiems, kad mūsų draugystės susirinkimas bus 28 d. Balandžio 1901, antrą val. po pietų, salėje p. Geneziaus, dėlko užkviečiu visus, kaip vietinius, teip ir išz apielinkių, idaut pributumėte dėl sudavadijimo mūsų draugystės reikalų. Kitur gyvenantieji, ir abelnai visi sąnariai teiksis paduoti tikrus savo adresus.

Teipgi pranesu, kad mūsų draugystė priėmė „Vienybę Lietuvių“ už savo organą.

Dr. stės raszt.

Albinas Jokubka.

Newarko T. M. D. kuopa laikys savo ketvirtinį susirinkimą nedėlioje, 28 Balandžio, p. Kupareviciaus salėje, po num. 517 Market str. Newark, N. J., 3 val. po pietų.

Visus sąnarius ir norinczius prisirasyti užkviečiame susirinkti kuoskaitlingiausiai.

Vardan kuopos sekr.

V. Ambrazeviczia.

Musu dieles.

(Tąsa.)

Ponai moka mažesnius mokesčius, ar visai nemoka, ima už menką darbėlį tukstančiais, gauna nuo valdzios paskolę ir dovanas. Ponų vaikai gauna apšvietimą už mažus pinigus, o taniai už dyką.

O kaip-gi elgiasi su varguoliais?

Caras, ponai ir jų tarnai viens per kitą skubinasi slėgti vargšus yvairiais budais. Laidko žmones tamsybėje, nes žino, kad tamsų lengviaus priveikti, arba duoda tokį apšvietimą, nuo kurio apsaugok mus Viešpatie! Įkalba, kad caras ir ponai — tai mūsų geradėjai, kad juos pats Dievas įstatė. Žmonės įtikėjo į tokias zaunas, ir visiems rodo, kad viskas teip ir turi buti.

Valdzia ima nežmoniškus mokesčius. Pasirodo, kad juo žmogus mažiaus turi, tuo daugiau moki. Tas pats ir su mokesčiais už žemę, kaip štai išpirktiniai pinigai. Žmonės moka už tą žemę, kurią išdirbo jų bočiai ir prabočiai. Jie arė, jie sėjo, jie ponus maitino, o ponas nė piršto nepridėjo; daužės po svietą, medžiojo, kėlė puotas, — tai visas jo darbas. Vieton dėkavoti savo maitintojams — žmonėms, juos plakė ir skriaudė. Tai-gi visa žemė turėjo prigulėti žmonėms, kaipo savastis, nes jie ją per amžius dirbo, o vienog per valdzios ir ponų parėdymą žmonės turėjo užmokėti už tą savo žemę.

Toliaus, kad žmonės kur nesukiltų, kad galėtų kur reikia paturėti ponų reikalus, įvedė kariumenę. Sako, buk kariumenė reikalinga atsiginti nuo priešų. Bet nuo kokių priešų? — Nuo tų, kurie yra mūsų ponų priešais. Iš tikrųjų, visos karės — tai ponų darbas, jos tik jiems reikalingos.

O kas-gi kraują lieja už ponų labą? — Mes prasėioikai. Ir tai esti tokiu budu. Iš prasėioikų susideda maž kuo ne visa kariumenė. Kas rudenį iš mūsų tarpo išrenka jaunos stiprius vyrus, atima darbininkus iš mūsų tarpo o ponai išeina į oficerius, kurie ima geras algas ir mato tame savo garbę.

Vienog, kas-gi užlaiko tuos visus ponus, carą, kariumenę? — Mes patys. Mes patys sudedam nesvietiškus pinigus. Kas pikčiausia, kad suvartoja tuos pinigus ant pačių mūsų prašties. Kariumenė daro mums tik blogą. Mokslinyčios nepašviečia žmonių, ir uždyką tenai apšvietimo negausi, o iš kur vargšas paims užmokėti? Tai-gi jie liekti tamsus. Tik labai mažai iš beturčių pakliuva į augštesnes mokslaines, o už mūsų sukrautus pinigus mokinasi ponų veislę; mūsų-gi, pačių, vaikams, re-

tai tenka pasinaudot iš mokslo geradėjų-čių.

Matome, kad ponai ir caras gyvi mūsų pinigais, apsišviečia su mūsų pagelba, o vienog mums užmoka už tai tik prispaudimu ir paniekimu.

Apginėjais ponų ir viso dabartinio padėjimo yra teip-gi kunigai. Kodėl-gi? Tegul kiekvienas sav padumos ir duos ant to atsakymą (skaityk knygetes „Parmazonas“ ir „Smer-tis“). Ant galo, apie kunigus pakalbėsim kitoj vietoje.

Vienas mūsų išganymas — apšvietimas. Kas mums duos jį? — Dabar mes galime įgyti mokslą ir pažintį tik per išleidžiamas knygas ir laikraščius. Tik per gerus raštus dasizinosime teisybę ir nusikratysime nuo savo engejų ir siurbėlių — ponų.

Kiti sako, buk kiteip nė buti negali ir remiasi ant šv. rašto, kur buk nurodyta, kad turi buti prispaudėjai ir prispaustieji; bet toksai klysta, nes Dievas neteisingu negali buti, o neteisybę įvedė blogi žmonės; šventą Raštą jis tyčia kraipo savo naudai. Todėl tie, kurie apgina poniją ir kitus prispaudėjus, yra jų tarnais jų vergučiais, o koksai tarnas, toksai ir ponas. Mes neprivalome klausyti nė blogo pono nė kvailo klapčiaus.

Kareivystė (militarizmas).

Ateina ruduo. Ragina stoti visus 21 metų vyrus. Dalį palieka, o kitus išveža į tolymus kraštus: į Siberiją, ant Kaukazo, į Finliandiją ir t.t. Ir tarnauja tenai arti 4 metų. Kiek čia stipriausių darbininkų išplėsta iš mūsų tarpo! Iš trijų lietuviškų gubernijų (Suvalkų, Kauno ir Vilniaus) išrinko 1898 m. 9,700 jaunų vyrų į karumenę.

Tuos visus kareivius, teip-gi oficerius, visus drutvietes ir t.t. turime mes užlaikyti; vis tai iš mūsų pinigų viską išmoka.

Kas kartą kareivių skaitlius auga. Tartum, rengiasi su kuo į karę. Kam-gi tos karės, dėlko jos atsitaiko? — Jos reikalingos tik ponų (ypač piniguočių) labui. Pakilo koki vaidai pramonėje ar vaisboje (pirkliavime) arba užėjo galinčiams pavydas vienam prieš kitą — štai ir priezastis karei. Karaliui rupi, kad ponai nesunyktų, nes pačių karalių ant svieto buvimas parentas labiausiai ant ponų pečių, tai jie ir apgina ponų reikalus. Jeigu žmonės ar darbininkai sukiltų prieš ponus, tai ponai veda tuos pačius kareivius mušti savo brolius. O žmogus kareivio rubuose pasidaro visai aklas ir kurčias ant žmoniškų ir giminiškų jausmų — jis, kaip laukinis žvėris, nepažįsta brolio nė tėvo ir pasiutime atsidejės yra žudyti juos, kada valdzia lieps.

Aišku, kad karės ir kareiviai visai nėra

reikalingi. Ypač tą galima pasakyti apie nuolatines kariūmenes. Jeigu jau būtų reikalas vesti karę, tai labiausiai atsakanti dabarnykščiam padejime būtų milicija, kaip tai yra Šveicarų žemėje ir pirmiausia Suvienytose Valstijose Amerikoje. Miliciją sukviečia tik užpuolus priešams, karės laike, o teip visi gyvena kaip žmonės ir atlieka savo darbą pagal Dievo prisakymus.

Paminėkime apie tas blogas puses dabartinės kareivystės arba militarizmo, kada viešpatystės už kits kitą skubinasi padidinti ir padauginti savo kariūmenę.

Pirmiausiai pažiurekime iš pinigiskos pusės. Maz kuo ne pusė visų mokamų mūsų pinigų eina ant užlaikymo kareivių. Rusijoje, 1898 m., karės dalykams paskirta buvo 324 su viršum milijonai rublių, o ant laivynės 86 ir pusė milijono rublių. Tiek daug atiduodant pinigų ant kariškų dalykų, vyresnybė visiškai mažai paveda pinigų ir rupesčio žmonių apšvietimui. Teip, tuos pat metuos ant apšvietimo dalykų valdžia buvo paskyrus tik 33 milijonus rublių, tai yra trylika sykių mažiaus negu ant karės reikalų.

Mes sumokame daugiausiai pinigų, kurie ir eina per vis ant kariūmenės. Mes kenčiame trigubai: patys mokame pinigus, atiduodame sugadinimui savo jaunus, tvirtus sunus ir brolius ir dar patys užlaikome savo persekiotojus. (Pasiskaityk knygutę „Genių dėdė“). O pažiurekime į ponus. Jie moka mažai pinigų, jų vaikai tik pelno nuo kareivystės. O tai tokiu budu. Daugiausiai oficerai kilę iš ponų. Juo daugiau kariūmenės bus, tuo daugiau reikės oficerų, tuom ponams geriaus. Tėvas skriaudžia žmonelius, o sunus sunaudoja dalį prasčių pinigų, kaipo algą už vieną nedirbimą. Toliaus, kariūmenė reikalauja drabužių, avalynės, valgio, arklių, arkliams šieno, avizų — tą viską pristato ponai. Ponams yra labai geru daigtu, kad didelė kariūmenė, nes jie patys ir jų vaikai iš to pelną traukia. Tai-gi nėra nė dyvų, kad ponai ir jų tarnai—visoki samdyti veidmainiai už kits kitą rekia: „visi žusime, užpuls priešiai, o turėdami mažą kariūmenę, neatsiginsime. Kas myli tėvynę, tegul moka pinigus kariūmenei padidinti“. O pasirodo, kad jiems rupi tik jų pačių kišenių (delmonas), o ne tėvyne.

Pažvelgkime į pačią kariūmenę. Ima nuo mūsų jaunus tvirtus vyrus. Atima nuo mūsų darbininkus. Budamas namie, šelptų savo darbų šeimyną, motiną, seseris. Tai-gi dėl ponų atima nuo mus maitintojus. Kiek ašarų ir verksmų tenka pamatyti, kada ima jaunus vyrus į kariūmenę. Ne daug kas nori eiti kara-

liui ir ponams tarnauti.

Kodėl, — tai aišku. Išvežtoli nuo gimtinės šalies ar į Siberiją ar ant Kaukazo. Kalba nesuprantama, biauariai apsieina, stumdo, grumdo. Paprastą kareivį pripažįsta už gyvulį; su juo apsieina ne žmoniškai. Iš kareivio nori padirbti kokį ten stabą, kaip paspaudei, kad teip ir judintų, kad eitų ir prieš savo brolius, jeigu tik ponams tas bus reikalinga.

Tarnavimas kariūmenėje yra labai praigaištingas sveikatai. Gyvena troškiose kazerinėse, maitina blogai, duoda supuvusį valgį, o ir to labai skupiai.

Tenai betarnaudami kareiviai prisigeria rusiškos dvasios, pargrįžta namon pusrusiais, primiršta savo kalbą. Apart rusiškos dvasios, jie parsineša ir yvairias ligas, kaip antai: džio- vą, brantus (piktligę), ir užkrečia namiškius.

Matome dabar kareivystės vaisius. Mokslinčiai pripažįsta, kad reikėtų sumažinti kariūmenes, o ponai kratosi, purtosi, nenori prastoti savo uždabū, ir su kareivių pagelba gina savo tiesas prieš skriaudžiamus žmones.

Ponai išsunkia mus pinigus ir mes patys apginame juos nuo savęs.

O viskas teip bus, pakol gyvuos šitoks surėdymas, pakol bus ponai, karaliai o kad juos išnaikinti, reikia pakilti žmonėms iš miego ir numėsti nuo savęs šitą jungą.

Prietam žmonės turi tvirtai žinoti, kad be jų pačių rupesčio tas jungas vis slėgs jų kaklą. Kad kiti valdymierai ir paveidmainiauja kartas nuo karto, tačiau jie tai daro tik savo naudai.

Teip, 12 Rugpjūčio 1898 metų rusų caras išleido raštą į kitus valdonus apie sumažinimą kariūmenės. Žmonės, prilankus carui, nudziugo, išgirdę apie kariūmenės sumažinimą, gyrė jį. Užsienyje daugelis lengvatikių žmonių patikėjo geriams caro norams, perstojo žiūrėti į jį, kaip į žverį kokį, tik žmonių kraują geriantį. Bet sveiko proto žmonės kiteip žiūri ant to jo viso užtanyto, žiūri kaip ant spastų (žabangų) lengvatikių širdims sugauti ir pritraukti. Tai-gi noriu išrodyti tikras priežastis to užtanyto.

Reikia žinoti, kad visos Gudijos žmonės yra kur kas neturtingesni už kitų šalių gyventojus. Tenai mokesčiai kitoki, kartais didesni, bet ne teip apsunkina varguolius; jie labiau puola ant turtingųjų ir piniguočių; prie tam tenai žmonės apšviestiesni, todėl lengviaus pratursta ir gali daugiau mokėti, negu mūsų krašto žmonės.

(Toliaus bus.)

Pataisymas klaidos.

Numeryj 16 „Vienybės“, ant 189 puslapio, yra įsiskverbus klaida: asztuonioliktoje nuo apaczios eilutėje, paskutinėje skiltyje, vietoje „Serantono“ turi būti „New Britaino“.

Atsakymai.

J. Tamulymui, E. Cambridge, Mass. Jusų atsiliepimas kun. Žindziui dėl nabaszinko „Garso“ jug yra jau patilpęs 28 num. „Vienybės“ 1900 m. Jeigu jis nenor atsisteisti geru-ju, tai kartojimas to paties jo neprivers tą padaryti. Be abejonės jis pragaro nebijo dėl tų \$1,20 ct.

Kas link pinigų siuntimo Baltiejui, už ką gavote kvitą nuo kn. Varnagirio, tai mes pat pradžioje pasakėme, kad kunigai užsilindę už Baltiejaus nugaros.

— P. Damijonaitis, mislyjame, viską sutaisys, kas reikalinga prie tų tikiųjų ir viskas bus gerai.

Pajieszkojimai.

New York'o kastlegarnėje užlaikyti lietuviai pajieszko savo giminių, kurie teiksis kuogreicziausiai atsiszaukti.

1. Juozas Radzevicius, 25 metų, pajieszko pusbrolio

Stanislovo Szlaicziuno
91 Davidson str.

Lowell, Mass.

2. Jaroslavas Verczinskas 29 metų, pajieszko brolio

Adomo Verczinsko,
Bex 377 Spring Valley, Ill.

3. Jonas Bėksza pajieszko pusbrolio

Motiejaus Bėkszos,
Pen Argyll, Pa.

4. Povylas Vermanskis pajieszko tėvo

Antano Vermanskio,
15 Second Ave.
Whittington,
Taunton, Mass.

5. Pranas Butautis pajieszko szvogerio Petro Senulio
1403 Trent str.
Philadelphia, Pa.

6. Longinas Kedis, pajieszko szvogerio Jono Karpino,
Weyerhauser, Wis.

Atsiszaukiantieji gali rasyti lietuviszkai ir adresuoti, paduodami vardą ir pravardę užlaikyto atevio (emigranto) ir žemiaus padedant:

Care of U. S. Commissioner
of Immigration,
Ellis Island,
New York Harbor.

Asz, Jonas Zardeckas, pajieszkau savo draugo Jono Zakaravycziaus, paeinanczio isz kaimo ir valseciaus Mockavos, Suvalkų pavieto ir gubernijos.

Turiu svarbų reikalą — tegul atsiszaukia.

J. Zardeckas
West Mahanoy str., 603.
Mahanoy City, Pa.

Asz, Vincas Kuprevyczia, pajieszkau savo pusbrolio Kazio Mikutos, paeinanczio isz Kauno gub., Raseinių pav., Arszkanskų Valseciaus, Boraičių kaimo. Kaip jis Amerikoje, jau 9 metai; pirmiaus gyveno Scranton'e, Pa. Ar jis pats, ar kas isz jo pažįstamų, malonės duoti man žinią.

V. Kuprevyczia,
119 W. 14-th place.
Chicago, Ill.

Asz, Ona Ruszkiūtė, pajieszkau savo dėdės Raulo Ruszko ir savo pusbrolio Juozo Kundokuczio, paeinanczių, isz kaimo Gaisrių, par. Pilviszkių, pav. Marijanpolės, gub. Suvalkų. Turiu prie jų svarbų reikalą ir teiks isz atsiszaukti ant mano adveso.

V. Aliszaukas
Chapel Square
Mosend—Scotlaud.

Asz, Juozas Gutauckas, pajieszkau savo brolio Jono Gutaucko, paeinanczio isz Pajevonio parapijos, Vilkaviszko pavieto, Suvalkų gub. Turiu prie jo svarbų reikalą. Ar jis

pats, ar geri tautieciai malonės suteikti man žinią ant szio adreso:

Juozas Gutauckas
30 View Park
By Bellshill—Scotland.

Asz, Andrius Guzaitis, pajieszkau savo brolio Karoliaus Guzaiczio, paeinanczio isz Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Padovinio valseciaus, kaimo Putriszkių. Kaip jis Amerikoje, bus jau 11 metų; pirmiaus gyveno Sheboygan, Wis. Meldziu jo paties arba kas jį pažįsta, duoti man žinią.

A. Guzaitis,
Box 100
Seymour, Conn.

Susirinkimas.

Sąnarius New York'o kuopos „Tėvynės Myl. Dr.“ ir visus kitus tautiecius kvieciaime ant susirinkimo, kurs paskirtas ant 28 dienos Balandžio, nedėlioje, 2 valandą popiet, p. Draugelio saleje, 73 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Komiteto vardan, *J. Naujokas.*

Teatras.

Baltimore, Md., Gegužio 7 dieną, bus atlikta teatre tragedija „Mindaugis, didysis Lietuvos kanigaiksztis, vieszpataves XIII amžyje“.

Perstatymo vieta — Germania, Maennerchor Hall, 410—412 W. Lombard str. Pradžia nuo 7:30 valandos vakare. Tikietai bus trejopi: 50—35—25 centai.

Broliai ir sesers! visi esat užkvieciai susirinkti kuoskaitlingiausiai, nes pelno dalis bus paskirta ant kankintinių už lietuvystę.

Tikietus galima pirkti pas sekanczias ypatas: 1) M. Kabaszinskiene, 214 W. Camden str., 2) Augustas Bertas, 620 W. German str., 3) V. Nagurauckas, 1823 W. Mulber str., 4) K. Baltruszaitis, 641 W. Lombard str., 5) M. Radaviczia, 705 W. Lombard str.

Komitetas.

Lietuviszki kriauciai

Siuva pagal naujausias madas ir sistemą Amerikos, visokias drapanas, kurios dailiausiai žmogui pritinka. Teipgi pataiso senas ir ozystai iszvalo plėmus. Visi pas savus.

J. K. Jaroszevicia & J. Gvazdinskas
309 Millbury str.
Worcester, Mass.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas.
Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Paveikslas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 colių ploccio, 24 colių augszecio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsitarnavusio tautieciozio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą turės ant naudos savo tautiecių ir tėvynės.

CASH for acceptable Ideas.
State If patented.
THE PATENT RECORD,
Baltimore, Md.

Mylimi mano prieteliai.

Sziuomi paduodu žinią Jumi, jog mano „Kantoros Bankinis“ kursai per daug metų talpinosi po numeriu 1012 Garson st. dabar jau randasi po numeriu 1118 ant tos paczios uliczios ir toj' paczioje pusejė tiktai antram bloke.

Kaip iki sziam laikui, teip ir toliaus mano Kontore, galima bus atlikt visoki reikalai naudingi dėl musų brolių, kaip tai:

Pardavimas laivakorczių (szipkorczių) ant greiciausią ir drucziausią laivų, ant visų linijų.

Siuntimas pinigų į visas dalis svieto.

Pardavimas tikiety ant gelezinių kelių.

Rodos davimas ant visokių provų Lietuvoje.

Paraszymas doviernasczių ir kitokių dokumentų dėl vedimo provų.

Paraszymas aktų ir kitokių dokumentų dėl pardavimo arba randavojimo žemės ir kitokių turtų likusių Lietuvoje.

Atėmimas dalių, ir paskolintų pinigų.

Vienu žodžiu paraszymas visokių dokumentų, lyginai kaip pas Rejentą Lietuvoje ir t. t.

Paduodamas tą žinią isztariu padėkavonę visiems mano prietelems, už tai jog buvo teip meilingi atsilankyt pas mane su visokiais reikalais, kuriuos iszpildžia dėl kožno vieno teisingai, o per tai galėjau pakelt mano Bankinį reikalą teip augsztai jog dabartinem laike atsilanko pas mane su visokiais reikalais ne tiktai mano broliai Lietuvej arba Lankai, Slovakai, Rusinai ir Vengrai, bet ir kitokios tautos, kaip tai, Anglikai, Vokieciai, Prancuzai, Italai ir t. t.

Kaip jau visiems gerai zinoma, jog iki sziam laikui mano darbai buvo naudingi dėl kožno vieno. Dėltogi prizadu ir ant tolymesnio laiko tarnaut dėl mano brolių teisingai ir užtikrinu, jog visada turėsit naudą isz mano tarpininkystės atlikime jusų reikalų.

Nuolankiai meldziu Jus mylimi prietelei kurie pažystat mane, o esat iszvažiavę į kitus miestus, idant paaiszkintumet mano pasidarbavima tiems, kurie manę nepažysta idant koznas vienas atsiszauktu prie manęs su visokiais reikalais, o bus liuosas nuo žydiszkų žabangų. Rupinkites mylimi brolei idant mes visi kaip vaikai vienos motinos Lietuvos glautumės į vienybę ir nesikabintumėm ant žydiszkų meszkerių.

Velydamas visiems mano prieteliam mongeriausio pasivedimo

Pasilieku

Sugudone

P. V. Obiecinas

1118 Carson st.

S. S. Pittsburg, Pa.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)

Kuriame išdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią **ALŲ ELIŲ** ir **PORTERĮ**

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Locninjkas.

Ar esi kurczias??

Kožnas kuris yra kurczias yra išgytas nauju mūsų išradimu; kurie apsigema kurti yra neisgydomi. Naujas ir lengvas budas. Apraszyk savo negalę. Agzaminavojimas ir rodovana. Kiekvienas gali gydytis namie be didelių kasztų.

Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, P.A.

Mes katik gavome azvezių pavasarinių czevrykų vyrizskų, moterizskų ir vaikų, viel yra Junijos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tel. po- gi czevrykus dirbame ir ant apetelevimo. Ateik ir pamėgtink, o busi uzganėdintas.

LIETUVISZKAS HOTELIS

PETER NOVAS

98 Northampton st.

WILKES-BARRE, PA.

Geriausia užeiga keleviams ir nakvynė Skanus gėrvmai, kvepenti cigarai. Restauracija pirmos klasos. Lietuviai nepamirszkite.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dazižnoti ir szalto aluczio Taurę išszigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ZINGEIDU IR AKYVA
DĒL SVIETO.

OFFICE
200 Grand st.
Rt 313 Bedford Ave.
Brooklyn N. Y.

Tikrai vienatinė gydykla ant užželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarautavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacijoje per laizšką adresavokit sziteip:

The J. M. BRUNDTZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

NEIKITE PAS SVETIMĄ
bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,

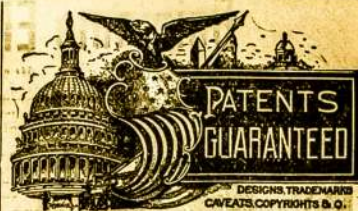
WILKES-BARRE, PA.

Degtiuė ir Alus kvieczia lietuvius.

Del vyru tiktai.

Az kencziau daugeli m s ty, kaip pasekmę jaunystės išzykimo ir perzengimą įstatymų prigities. Az izleidau szimtus dolerų ant daktarų, nerandant pagalbos. Galiaus, lankantės savo szalije, az kreiplausi prie tulo garsaus daktaro Viennoje ir jis davė man gyduolį, kurios manę visizskal izgydė. Az apie tai pagarsinau savo draugams ir tie, kurie kentė fizizskai, bandė ir izgydytate tapo. Tada az visizskal persiludijau, kad kiekvienas kencziantis nuo ty ligų, gali atgauti sveikatą, vartojant tas gyduoles.

Daktaras davė man receptą ir gerai zinant, kad daugelis galėtu pasinaudoti izsz jo, az pastryžau suteikti jį kiekvienam, kuris pareikalautu. Az neturiu ką parduoti ir pinigų visat nenoriu. Az garsinu vien dėlto, kad az žinia ne vienam gali buti naudinga. Jelga reikalaujete, raszykite idėdami markę ant atszakymo ir az atsiustu jums tą receptą lietuvizskoi kalbot. KAREL JOHNSON, 32 Hohman st., Hammond, Ind.

Our fee returned if we fail. Any one sending sketch and description of any invention will promptly receive our opinion free concerning the patentability of same. "How to Obtain a Patent" sent upon request. Patents secured through us advertised for sale at our expense.

Patents taken out through us receive special notice, without charge, in THE PATENT RECORD, an illustrated and widely circulated journal, consulted by Manufacturers and Investors. Send for sample copy FREE. Address,

VICTOR J. EVANS & CO.,
(Patent Attorneys,)

Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA
(APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinanczios, kuri susideda izsz 52 visokių žolių, szaknyų, žievių, sėklų, vaisių ir tt. izsz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisiumtumu per pacztą 35 centai, \$1.00 už svarą.

Perkupecziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuvizskas aptiekorius

103 Grand str.

BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.

Tarpe Wythe Ave. & Berry str.

BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyszių susirinkimams. Svetainė parsandoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrvmai pirmos klasos; vynu visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier.

Draugystės szv. Juozapo susirinkimai atsbuna kas 1 ir 3 Utarninką.

Draugystės szv. Kazimiero susirinkimai atsbuna kas 1 ir 3 Petnyczia.

Lietuviu užeiga.

Geriausie užeiga dėl lietuvių izsz viso miesto. Prilaikau visokius gėrvymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klasos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszšką rodą.

Todėl nepamirszkit jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia,

NEISKRAITYTE!
Kapitliztai sako: kad ką darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams karcziaminkams. Taigi, uždejome darbininkizską karcziamų, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susiprinti savo spekas.
Keleviai pribuvę izsz kity vietų gaus pas mus melingą priėmimą ir prieteliszšką rodą.
Lietuviu Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Juozas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szifkortes) ant visų linijų ir greicziausių Laivų jurėmis ir už pigiausią prekę.

Teiposgi siuncziu piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintie kal piningai į tėvynę siuncziami nepražutų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas:

Juozą Czerniką,

13 S. Canal str.

Wilkes-Barre, Pa.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co., 361 Broadway, New York**
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

TEMYKIT!

D. KABATCHNIK,

Gelumbiu, Skybeliu ir wisokiu wyrizsku drapanu pardawejes,

PERSIKRAUSTYS

apie 27 Geguzio po

No. 55 E. Main st.

(SWEITZER N VME)

kur pirmiaus buvo WHITMAN & Co.

tarpe Chas O. Connells, cigaru krautuwes ir Loughreys krautuwes-

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas teipgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo isz rastas Anstrijoje, ir pasidėkavojant savo naudai Kryzius tas veik prasitpatino Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos szalose, ir sziaudien yra labiausiai pagėdaujamas kaipo galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma teip muskulu kaip ir sanariu Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nervizkuma, Nervu nusilpnėjima, Silpnuma, Prastota Nervu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotینگuma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuli, Neuralgija, Apop'eksijs, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nervizsko Sietemo sugėdimus.

Veikmė jo apatreszkia vati per save begyje keletos dienu, bet kartais uztrunka keles dienas.

Kryzių reikia neeszint diena ir nakti, pakabinta ant szilkinio sznizuruko ant saskio, augszcziau szirdines indoubos. Melnyoji pusė turi but in spaczia apversta Pri-sz naudojima ir viena ayki ant dienos po to indė: Kryziu in truputi drungna geriausio ukusio skytima ir laikyk per keleta minucziu Vaikams ziurint pag'al amziu, ukeusa reik su vandeniu atskiesti. Pre'ė to Kryziaus yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteik tokia v'at naudą kaip kad ceriausieje elektrizski dirzi Kasz tuoianti penkiolika bel dvidezinta sykii daugiau. Kozna szelmynos sanarys, sveikas ar ligotas, niekadose neturi but to Elektrizsko Kryziaus, kura yra geriausiu gelbėtojum pries visokias kuno negales ir skausmus. Priesiusk viena doleri p'ez

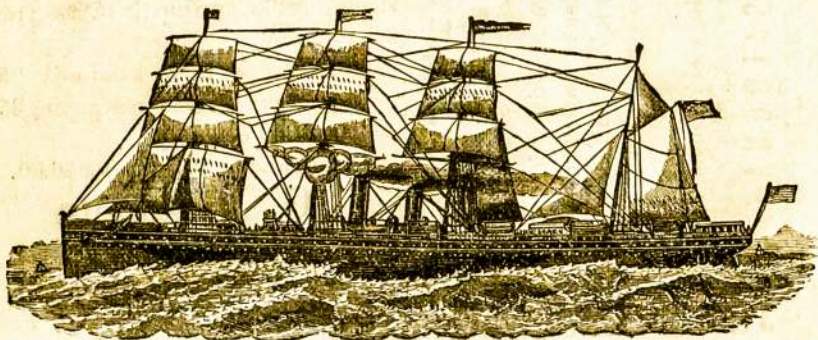
expres, ar money order arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savale kasztale pasius'ime viena Elektrizską Diemanto Kryziu, arba 6 uz \$1.00. Gaunamos tuketencziats reki mendaczijs nuo ypatu kurios su pagalba szlo Stebuklingo Kryziaus iszsigydė. Yra uztektina dėl parodymo jo magizskos galybes. Sztai pora tekiu rekomendaczijs:

Asz naudojansi jusų Diemanto Elektros Kryzių nuo 21 Kovo ir persitikirau, kad tas kryzius tikrai teip pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavau laikyti ją parizszta. Po naudojimo begy dviejų eanvalczių jusų Diemanto Elektros Kryziaus galėjau apaleiti jau le parizszimo Dabar su ta ranka neszu pilnā kibirā vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz teip didele sutekta man pagalba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892.

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu uz garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuonziu pinigus į visas dalis svieto. Uztikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuonziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, uzlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

KAZUNO

TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra svarbi naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką ir apmalszina **Gumba.** 65 ct. su prisiuntimu per paczta.

GUMBO-KURA, GUMBO-KURA.

Senei laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėjimo po krutine ir tam panaszių ligų, Gumbo-kura ne tik apmalszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 uz praparetą su prisiuntimu \$1.25.

Raszyk pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Darbas

suvienytai del slobnumo kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustių rini-mui muskulų ir pailginimo stip-cumo darbe.

Sevéra's Stomach Bitters

atlieka szita per sutrovėjimą mais to, sujautrinimą skilvio, sulaiky-mą sukietėjimo vidurių, pastipri-nimą nervų, czystijimą ir padau-ginimą kraujo. Nėra geresnės gyduolės nuo vidurių.

Preke 50 ct. ir \$1.00.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydulės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pa-gal naujasią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir uz pigę prekę.

Telposgi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Doktoras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsing's gydytojas vyriszkių ir moteriszkių ligų. Mokinosi universi-tete New Yorke, praktikavo ligon-bucziuose; Vielniuje, Berlyne, kara-liszkoje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Labanon, Balle-vue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą vidurių galvos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, zaizdas, tyniną, mote-riszkas ligas ir nevaisingumą. Gy-dymui nerviszkių ugų reikia naudot elektrikinias prietaisus.

Ligas lytiszku daliu

iszgydysiu į keles dienas, taipogi ligas pilvo, uzdegimą žarnų, iszdziu-vimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegu ir t. t. Iszgydymą uztikrinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydan pasekmingai, ir slėpemas ligas uzlai-kau slapytbėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po piet nu 5 po piet iki 8 vakaro
Nedėliomis: nu 8 iki 10½ val. ryto; nu 2 iki 4 val. po piet.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuski-te \$1.00.

Jeigu sergi, tai parasyk kiek turi metų, kiek sveri ir aprasyk sa-vo ligą, o asz prisiusiu gydyklas ku-riomis iszsigydysi.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-dos uz rupestringa, tei-singa ir artistiszką isz-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-KINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu uz garbę apreikszi gu-dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-sus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

